Aneks nr 2

do umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego

kierowanego przez społeczność nr 00011.UM16.6572.20003.2023 z dnia 17.01.2024 r

zawarty w dniu 27.06.2024 r. w Szczecinie

pomiędzy

Województwem Zachodniopomorskim

z siedzibą w Szczecinie, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 40, 70-421 Szczecin,

reprezentowanym przez Zarząd Województwa, w imieniu którego działają:

1) T. Hamolik – Członek Zarządu;
2) A. Bartkowska – Członek Zarządu;

zwanym dalej **„Zarządem Województwa"**,

a

Stowarzyszeniem Dolnodrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich

Gryfinie, przy ul. Flisacza 4c, 74-100 Gryfino

NIP 8581810838,

numer KRS 0000318665,

reprezentowanym przez:

1) Tomasza Sierakszyja – Prezesa Zarządu;
2) Jerzego Milera – Skarbnika Zarządu;

zwanym dalej **„LGD"**,

– razem zwanymi dalej **„Stronami"**, o następującej treści:

§ 1.

W umowie o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność nr 00011.UM16.6572.20003.2023 z dnia 17.01.2024 r., zawartej pomiędzy

Zarządem Województwa a LGD, załącznik nr 1 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego aneksu.

§ 2.

Aneks został sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach - po jednym egzemplarzu dla każdej ze Stron. ~~Aneks został sporządzony i zawarty w formie elektronicznej~~[1].

§ 3.

Aneks obowiązuje od dnia zawarcia.

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA

WICEMARSZAŁEK

Jakub Kowalik

.....

WICEMARSZAŁEK

Anna Bańkowski

.....

LGD

PREZES ZARZĄDU

DIROW

Tomasz Bergiel

.....

SKARBNIK ZARZĄDU

DIROW

Jerzy Miler

.....

Dolnoodrzańska Inicjatywa
Rozwoju Obszarów Wiejskich
ul. Filsacza 4c, 74-100 Gryfino
Regon 320600850, NIP 8581810836

GŁÓWNY SPECJALISTA
w Wydziale Programów Rozwoju
Obszarów Wiejskich
Dominik Sowalik

KIEROWNIK
Biura Programów PROW
Michał Łyszczyk

DYREKTOR
Wydziału Programów Rozwoju
Obszarów Wiejskich
Artur Przybylski

[1] Skreślić jeżeli nie dotyczy

Załącznik 1 do aneksu nr 2 do umowy nr 00011.UM16.6572.2003.2023

2023-2027

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU

PROW

DOLNOODRZAŃSKA INICJATYWA ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

Chojna, maj 2023

GŁÓWNY SPECJALISTA w Wydziale Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Dominik Jaworowicz

KIEROWNIK Biura Projektów PROW Michał [illegible]

DYREKTOR Wydziału Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Artur [illegible]

str 1-90 Nr 1-90

str. 1-90

Spis treści

Wstęp 3

Rozdział 1 Charakterystyka partnerstwa lokalnego 4

Rozdział 2. Charakterystyka obszaru i ludności objętej wdrażaniem LSR 10

Rozdział 3 Partycypacyjny charakter LSR 18

Rozdział 4 Analiza potrzeb i potencjału LSR 29

Rozdział 5 Spójność, komplementarność i synergia 62

Rozdział 6 Cele i wskaźniki 66

Rozdział 7 Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustalania kryteriów wyboru 74

Rozdział 8 Plan działania 77

Rozdział 9 Plan finansowy LSR 78

Rozdział 10 Monitoring i ewaluacja 80

Wstęp

Niniejszy dokument został przygotowany dla Lokalnej Grupy Działania Dolinowa Gościna Inicjatywa Kołowska Obszarów Wiejskich obejmującej obszar 7 gmin położonych na terenie powiatów gryfińskiego w województwie zachodniopomorskim.

W skład Lokalnej Grupy Działania DIKOW wchodzą: Gmina Banie, Gmina i Miasto Gryfino, Gmina i Miasto Mieszkowice, Gmina Widuchowa, Gmina i Miasto Moryń oraz Gmina i Miasto Chojna.

Lokalna Strategia Rozwoju została opracowana na lata 2023-2027(r+3)

W procesie tworzenia Lokalnej Strategii Rozwoju czynny udział brali członkowie Stowarzyszenia z Zarządem, Radą LGD oraz Komisją Rewizyjną na czele. Okazję do wypowiedzenia się i konsultacji miał także przedstawiciele różnych środowisk: sołtysi, lokalni działacze, przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy, grupy w niekorzystnej sytuacji.

Autorami opracowania są:

1. Elżbieta Lach - Dyrektor Biura LGD
2. Justyna Wilczewicz – Kierownik ds. koordynowania projektów.

Rozdział 1. Charakterystyka grupy inicjatywnej LGD

1.1. Forma prawna i nazwa stowarzyszenia

Nazwa: Dolnodrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich
Nazwa skrócona: DIROW
Status prawny: Stowarzyszenie
Data wpisu w KRS: 2008-12-03
Numer KRS: 0000218605

1.2. Potencjał LGD

1.2.1. Sposób powstania i doświadczenie LGD

Inicjatywa powstania Dolnodrzańskiej Inicjatywy Rozwoju Obszarów Wiejsk. podjął Jan Olech oraz Piotr Paczkowski – wieloletni działacze samorządowi. Głównym kryterium zaistniałym przy doborze gmin wchodzących w skład LGD była bliskość geograficzna, spójność społeczno-gospodarcza oraz tło historyczno-kulturowe.

Szczególne ramie przy formowania lokalnej Grupy Działania okazało się wsparcie Starosty Powiatu Gryfińskiego, Zarządu Powiatu w Gryfinie i Rady Powiatu w Gryfinie. Ostateczny skład Lokalnej Grupy Działania został sformułowany na bazie wsi oraz przedstawicieli komisji samorządów lokalnych na terenie województwa LGD. Przy zaangażowaniu wójtów i burmistrzów, których poparli w formie stosownych uchwał rady gmin, udało się utworzyć lokalną Grupę Działania na obszarze gmin: Stare Czarnowo, Banie, Kołbielice, Gryfino, Banie, W duchowa Chojna, Moryń, Cedynia i Mieszkowice.

W grudniu 2007r. grupa chcąca działać na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w ramach podejścia LEADER podjęły uchwały o utworzeniu stowarzyszenia o nazwie Lokalna Grupa Działania – DIROW.

Kolejnym etapem formalizacji Stowarzyszenia było spotkanie założycielskie DIROW. Odbyło się ono 30 września 2008 roku w Krzywinie. Podczas spotkania powołano 3-osobowy Komitet Założycielski, oraz uchwalono statut Stowarzyszenia.

Członkami Komitetu Założycielskiego zostali:

1. Maria Fazga (gm. Widuchowa),
2. Michał Zaślik (gm. W duchowa),
3. Piotr Wawryk (gm. Widuchowa).

Komitet założycielski był odpowiedzialny za prowadzenie czynności związanych z rejestracją Stowarzyszenia. Z dniem 8 lutego 2008r. rozpoczęła się procedura rejestracyjna Stowarzyszenia, natomiast dnia 1 grudnia 2008r. LGD uzyskała osobowość prawną. Stowarzyszenie zostało wpisane do KRS w ramach rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej.

Pierwsze Walne Zebranie Członków odbyło się 5 stycznia 2009 r. w Banach.

Lokalna Grupa Działania Dolnodrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich jest kontynuacją LGD, która realizowała LSR w okresie programowania 2007-2013 na podstawie umowy nr 0834-LW1240010/09 o warunkach i sposobie realizacji LSR oraz 2014-2020 na podstawie umowy 00110-6933-UM1610003/15.

1.2.2. Reprezentatywność LGD

LGD jest partnerstwem trójsektorowym. Skład LGD jest reprezentatywny dla lokalnej społeczności, bez dominacji jakiejkolwiek grupy interesu i uwzględnia przedstawicieli sektora publicznego, społecznego i gospodarczego, a także innych grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR na rzecz mieszkańców. Każdy z sektorów reprezentowany jest przez mieszkańców obszaru objętego wsparciem. Struktura LGD kształtuje się następująco.

Rysunek 1. Strukturze LGD

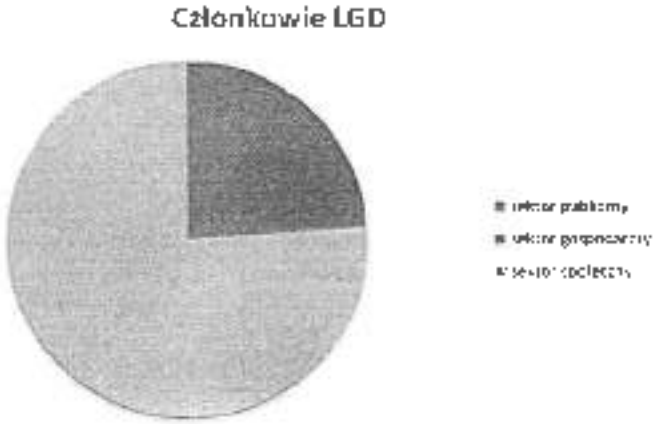

Źródło: Opracowanie własne

W swojej działalności LGD DIROW bazuje na siedmiu zasadach podejścia Leader – oddolność, terytorialność, partnerstwo, wielosektorowość, innowacje, nowatorskie i współpraca. Ważną cechą partnerstwa jest także otwartość na nowych członków i ich pomysły (aktywizacyjne). Wszystkie decyzje podejmowane są kolegialnie, demokratycznie, a każdy członek LGD ma wpływ na działalność całego partnerstwa. LGD DIROW stale podejmuje działania na rzecz umocnienia lokalnego partnerstwa – z biegiem lat zwiększyła się liczba członków stowarzyszenia i instytucji partnerskich. Wyraźnie wzmocniła się też współpraca i zaangażowanie poszczególnych członków we wdrażanie LSR. LGD pragnie wspierać te pozytywne efekty poprzez tworzenie warunków do dalszego zacieśnienia więzi między lokalnymi partnerami (np. spotkania zintegrujące, wymiana doświadczeń, integracja członków LGD), wsparcie dla realizacji operacji partnerskich w LSR, działania informacyjno-promocyjne ujęte w Planie komunikacji.

Partnerstwo lokalne jest istotnym działaniem z punktu widzenia wdrażania LSR, gdyż na etapie budowania LSR zastosowano możliwie szeroki wachlarz instrumentów dotyczących narzędzi konsultacyjnych LSR do zdiagnozowanych grup znajdujących się na terenie LGD. Wraz, z zarządzeniem wspólnotowym względem zdiagnozowanych grup interesariuszy, uczestnictwo członków społeczności jest przyczynkiem we wzmacnianiu trafności, adekwatności, odpowiedniości i efektywności wdrażania LSR i osiągniętych wyników. Proces włączenia społeczności lokalnej w budowanie LSR został szczegółowo opisany w rozdziale IV Partycypacyjny charakter LSR.

W odniesieniu do społeczności lokalnej już sam proces planowania strategicznego, w którym część z nich wzięła udział, uczy współpracy w grupie, umiejętności artykułowania własnych opinii, racji, problemów i proponowanie sposobów ich rozwiązywania oraz wskazywania ciężarków rozwoju, motywuje do włączania się w realizację strategii, a tym samym przejęcia części odpowiedzialności za jej wdrażanie i osiągnięte efekty. W celu prawidłowego zachęcania do wdrażania LSR konieczne jest zdefiniowanie rzeczywistego interesu poszczególnych grup, a następnie formułowanie konkretnych, jakie mogą one ponieść z udziału partnerstwa. Określenie jednostek wymaga zasadniczej refleksji nad dotychczasowym działaniem i przegląd

aktualnej sytuacji. Szczegółowe informacje na temat zaangażowania społeczności lokalnych we wdrażaniu LSR znajdują się w załączniku do niniejszej strategii – Plan komunikacji.

Członkowie wszystkich organów Stowarzyszenia na co dzień pracownicy [illegible] posiadają ogromną wiedzę w zakresie obserwacji otoczenia lokalnych [illegible], których realizacja [illegible]. Szczegółowe informacje na temat zaangażowania członków we wdrażaniu LSR znajdują się w załączniku do niniejszej strategii – Plan komunikacji. Polegać one będą między innymi na możliwości udziału w zadaniach organizowanych przez LGD poprzez bezpośredni kontakt mailowy/telefoniczny, [illegible] spotkaniami stowarzyszenia, zaproszenia na wydarzenia organizowane przez LGD. Dzięki dobrej współpracy i zaangażowaniu [illegible] w najdrobniejszych [illegible] uwagach [illegible] członków Stowarzyszenia. Te działania wydają się [illegible] rozwiązanie [illegible].

1.2.3. Poziom decyzyjny – Rada

Rada LGD jest organem decyzyjnym i odpowiedzialna jest za wybór operacji na poziomie lokalnym – ma zapewnić, że wybrane operacje są zgodne z LSR [illegible].
Skład organu decyzyjnego kształtuje się następująco:
Tabela 1. Skład Rady LGD

LP	NAZWISKO I IMIĘ	FUNKCJA W RADZIE	SEKTOR
1.	Skrzypiński Janusz	Przewodniczący	Społeczny
2.	Mąka Monika	Wiceprzewodniczący	Gospodarczy
3.	Buko Mirosława	Członek Rady	Społeczny
4.	Gabryś-Portkowska Małgorzata	Członek Rady	Społeczny
5.	Górski Robert	Członek Rady	Społeczny
6.	Jasek Sławomir	Członek Rady	Publiczny
7.	Kozieł Marian	Członek Rady	Społeczny
8.	Lidwin Michał	Członek Rady	Społeczny
9.	Malak Wiktoria	Członek Rady	Społeczny
10.	Piątek Józef	Członek Rady	Publiczny
11.	Siedmiogrodzki Janusz	Członek Rady	Społeczny

Źródło: opracowanie własne

Organ decyzyjny nie jest reprezentowany przez władze publiczne, ani władza publiczna ani żadna pojedyncza grupa interesu nie posiada więcej niż 49% prawa głosu w podejmowaniu decyzji [illegible] interesu.

Przez grupę interesu rozumie się grupę jednostek połączonych więzami wspólnych interesów [illegible], które [illegible] mają świadomość istnienia tych więzi [illegible] członkowie mogą brać mniej lub bardziej aktywny udział w [illegible] swoich interesów wobec instytucji państwa, starając się wpłynąć na realizację tych interesów. Może to być np. organizacja branżowa, grupa producentów.

Wprowadza się również ograniczenie reprezentowania sektora społeczno-gospodarczego przez osoby związane z sektorem publicznym poprzez zakaz [illegible] członka z sektora społecznego przez osoby powiązane służbowo z członkiem z sektora publicznego oraz wyłączenie z wyboru operacji przez osoby fizyczne, które są powiązane służbowo z podmiotem prawnym. Dodatkowo [illegible] osób fizycznych do udziału w podejmowaniu decyzji. Funkcję członków Rady [illegible] w przypadku osób fizycznych wybranych do Rady – przez te osoby, zaś w przypadku osób prawnych – przez osoby, które na podstawie

dokumentów statutowych lub uchwał właściwych organów są upoważnione do reprezentowania tych osób prawnych.

Podjęte zostaną działania dyscyplinujące wobec członków, którzy systematycznie nie biorą udziału w posiedzeniach Rady [illegible] (regulamin Rady LGD) lub też podczas dokonywania oceny [illegible] zatwierdzonych kryteriów dokonują oceny w sposób niezgodny z treścią kryteriów oceny operacji.

- Zapewnienie mechanizmu [illegible] Rady [illegible] dokonywania [illegible] oceny wniosków.
- Opracowanie programu szkoleń dla członków Rady w zakresie oceny wniosków [illegible] podnoszenia ich wiedzy i kompetencji.
- Weryfikowanie [illegible] wiedzy członków Rady w zakresie zapisów LSR.

1.2.4. Zasady funkcjonowania LGD
Tabela 2. Rodzaje dokumentów

LP	Rodzaj dokumentu	Regulowane kwestie
1	Statut LGD (dokument wymaga przyjęcia uchwałą WZC – aktualizowany według potrzeb np. zmieniających się przepisów prawa)	Stowarzyszenie jest regulowane zgodnie z ustawą prawo o stowarzyszeniach oraz ustawą o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności. Dodatkowo Statut winien regulować niżej wskazane kwestie organizacyjne: • wskazanie właściwego Marszałka Województwa • wprowadzenie dodatkowego [illegible] organów [illegible] wybór operacji oraz szczegółowe określenie jego kompetencji i zasad reprezentatywności, • określenie organu LGD kompetentnego w zakresie uchwalania LSR i jej aktualizacji oraz kryteriów wyboru operacji, • uregulowanie [illegible] członków Rady w wyborze operacji (wyłączenie [illegible]), • zasady nabywania i utraty członkostwa w LGD oraz jej organach
2	Regulamin WZC LGD (dokument wymaga przyjęcia uchwałą WZC i aktualizowany według potrzeb)	• szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń WZC (sposób informowania członków o posiedzeniach, zasady dostarczania dokumentów dotyczących spraw podejmowanych na posiedzeniach itp.) o ile nie zostały one określone w statucie, • szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie [illegible] (sposób [illegible], oddawania głosów [illegible] możliwości [illegible] organów LGD [illegible]) o ile nie zostały określone w Statucie, • zasady protokołowania posiedzeń WZC

Bezrobocie na obszarze LSR

Jedna z charakterystycznych cech przy na obszarach wiejskich różni się od tych w większych jednostkach osadniczych, jest bezrobocie przeważnie charakter. Cechami charakterystycznymi dla tego rodzaju jest m.in. niskie zarobki, niskie płace.

Liczba osób bezrobotnych na przestrzeni lat 2015-2020 przedstawia się stabilnie. Liczba ta sukcesywnie maleje. W porównaniu do roku 2019 zmalała o ponad połowę. Największy udział osób bezrobotnych w stosunku do ogółu stanowią mieszkańcy gminy Choina. Na dzień 31 grudnia 2020 roku bezrobocie na obszarze LSR wynosi 1703 osoby, co stanowi 3,41% ogółu ludności LSR. Większość bezrobotnych obszaru LGD DIROW są to osoby w wieku produkcyjnym, stanowią ok. 6,12% ludności.

Tabela 1 Bezrobotni w ujęciu gminnym

	PRZEROBIONI ZAREJESTROWANI WEDŁUG GMIN (DANE PÓŁROCZNE) 2020 R. STAN W KOŃCU GRUDNIA - OGÓŁEM
JEDNOSTKA TERYTORIALNA	2020
BANIE	146
CEDYNIA	197
CHOINA	565
GRYFINO	198
MIESZKOWICE	281
MORYŃ	173
WIDUCHOWA	156
SUMA	1704

Udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych na obszarze LSR w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na obszarze objętym LSR według stanu na koniec 2020 roku wynosi

Tabela 2 Bezrobotni według płci i wieku

	KOBIETY W WIEKU PRODUKCYJNYM 15-59 LAT	MĘŻCZYŹNI W WIEKU PRODUKCYJNYM 15-64 LATA	LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM 15-59 LAT KOBIETY, 15-64 LATA MĘŻCZYŹNI OGÓŁEM
JEDNOSTKA TERYTORIALNA	2020	2020	2020
BANIE	1676	2081	3757
CEDYNIA	1386	1479	2865
CHOINA	3961	4674	8635
GRYFINO	3086	3680	6766
MIESZKOWICE	1314	2015	4329
MORYŃ	1206	1390	2596
WIDUCHOWA	1465	1811	3276
SUMA	14494	17532	32026

$$5 \times \left(\frac{0{,}015 \times 32026}{1703} \right) = 3{,}6$$

Dochód podatkowy na obszarze LSR

Dochód podatkowy na obszarze LSR we wskaźnikach jest stosunkowo stały we wszystkich gminach wchodzących w skład LGD. Największy dochód podatkowy występuje na obszarze miejskim Gminy Gryfino, a najmniejszy w Gminie Widuchowa.

Tabela 3 Dochód podatkowy na obszarze LSR

	DOCHÓD PODATKOWY NA OBSZARZE LSR WSKAŹNIK G
JEDNOSTKA TERYTORIALNA	2020
BANIE	1244.85
CEDYNIA	1412.46
CHOINA	1467.89
GRYFINO	2293.77
MIESZKOWICE	1476.50
MORYŃ	1257.14
WIDUCHOWA	1231.11
SUMA	10683.4
ŚREDNIA ARYTMETYCZNA	1526.2

$$\frac{\text{S.1 Dochód podatkowy na obszarze LSR}}{\frac{3756}{1526{,}20}} = 2{,}46$$

Średniowieczna pomoc społeczna na obszarze LSR

Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na obszarze LSR wynoszą 2601 osób, co stanowi 7,21 % ogółu społeczeństwa. Na uwagę zasługuje fakt, iż odsetek osób bezrobotnych jest mniejszy na odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Dane dla Gminy Gryfino podawane są dla miasta i obszaru wiejskiego.

Tabela 3 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w ujęciu dochodowym, na przeciętnego gminy około 2020 roku

	OSOBY KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WG KRYTERIUM DOCHODOWEGO I EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU 2020 OGÓŁEM
JEDNOSTKA TERYTORIALNA	2020
BANIE	321
CEDYNIA	406
CHOINA	691
GRYFINO	0
MIESZKOWICE	303
MORYŃ	595
WIDUCHOWA	497
SUMA	2 601

Rozdział 3. Partycypacyjny charakter LSR

3.1. Opis procesu partycypacji LSR

Lokalna Strategia Rozwoju [illegible] Obszarów Wiejskich na lata 2021 - 2027 została opracowana przez przedstawicieli LGD i pracowników biura samodzielnie, bez konsultanta i podmiotu zewnętrznego.

W przygotowaniu LSR wykorzystano wyniki badania ewaluacyjnego w zakresie wdrażania LSR za okres 2014-2020, porównawcze raporty z lat 2017 r., dane pozyskiwane ze źródeł statystyki publicznej oraz materiałów przykładowych w wersji przewodnich konferencji ze społecznością lokalną. Stowarzyszenie prowadziło prace nad przygotowaniem LSR korzystając z doświadczenia kadry LGD uczestniczących w realizacji LSR w latach 2007-2013 oraz 2014-2020. Podstawą opracowania wyników badań własnych i ewaluacyjnych.

Zgodnie z przyjętym planem włączenia mieszkańców lokalnej, w przygotowaniem LSR w sierpniu 2022 r. rozpoczęły się spotkania konsultacyjne w zakresie planu włączenia społeczności lokalnej w przygotowanie LSR. W formie organizowanych na terenie [illegible] przedstawiono przed przyjęciem LSR przeprowadzono ankietę realizacji Strategii Rozwoju z lat 2014-2020 oraz wstępne założenia nowej perspektywy finansowej. W trakcie spotkań zastosowano wyczerpujące metody burzy mózgów, aby określić dodatkowo inne elementy mogące znaleźć się w strategii LSR. Spotkania przyczyniły się również do analizy potrzeb rozwojowych [illegible] obszaru, a także celów strategii w tym wyznaczonych na konkretnych [illegible] oraz sposobów [illegible]. Wpływ na ukształtowanie partycypacyjny charakter opracowania LSR ma wzięcie udziału grup społecznych w procesie tworzenia LSR zaproszeniem zostali przedstawiciele wszystkich sektorów, na których opiera się LGD, tj. lokalna społeczność, publiczny, gospodarczy (w tym wiedzy rolniczej i rolnictwa LGD), Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, członkowie OSP itp. Należy podkreślić, że przygotowywanie strategii rozwoju na rzecz jednej strony uzyskano wszystkie wymagane od lat [illegible] dokumenty i z drugiej zwiększenie [illegible] lokalnej społeczności. Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone rozwojowe, tradycyjnych sposobów, [illegible] sposobów konsultowania wskaźników realizacji [illegible] grupy docelowej strategii. Zastosowanie [illegible] uczestników spotkań zapewniała całą [illegible] współpracy [illegible] LSR [illegible] w formie [illegible] profesjonalnej formy [illegible], na [illegible] wybory, stawiane jedna przyczyna [illegible] dalszej [illegible] możliwości udziału w sesjach nad [illegible] w latach 2023-2027. [illegible] wyników wszystkich spotkań [illegible] kolejnym rozdziale.

Zgodnie z przyjętym planem włączenia, LGD DIROW zastosowało koncepcję partycypacji na 3 poziomach:

1. Poziom najszerszy – konsultacji z ogółem społeczności lokalnej w formie ogólnodostępnych pakietów informacyjnych zamieszczonych na stronie internetowej LGD oraz udostępnianych na spotkaniach, jak i zamieszczanych spotkaniach informacyjnych i konsultacyjnych.
2. Poziom węższy w ramach tzw. zespołu partycypacyjnego, składającego się z przedstawicieli wszystkich sektorów oraz mieszkańców obszaru objętego LSR, z uwzględnieniem grupy w niekorzystnej sytuacji. Udział zespołu będzie polegał głównie na zaangażowaniu w warsztaty partycypacyjne w poszczególnych etapach planowania LSR.
3. Poziom najwęższy w ramach tzw. grupy robociej do LSR, składający się z przedstawicieli biura i Zarządu Stowarzyszenia, pełniących na co dzień proces przygotowania LSR – opracowanie jego poszczególnych elementów, następnie przeprowadzenie procesu konsultacji wewnętrznych, dostosowanie przez władze Stowarzyszenia.

Zarząd Stowarzyszenia przyjął założenie, że zastosuje metodę [illegible] metod na każdym z wymienionych etapów prac LSR. Założono, że zostanie zrealizowane w stopniu wyższym od zakładanego. W procesie partycypacji zostaną osiągnięte włączeni, przynajmniej następujące grupy, wskazane w art. 15 ust. 1 ustawy:

- osób i grup w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy – poprzez CUS, DWUP, [illegible]

spotkaniach konsultacyjnych osoby korzystające ze środków pomocy społecznej, [illegible] w pracowniach LSR przedstawiciele [illegible] spotkaniach oraz osób [illegible] – [illegible] przy GOPS
- [illegible] – wysłanie [illegible] mikro- i małych przedsiębiorstw – wysłanie [illegible] [illegible] zaproszenie telefoniczne na spotkania informacyjne w gminach oraz wywiady, [illegible] w biurze LGD.
- [illegible] – poprzez szkoły organizacje [illegible] [illegible]
- seniorów – poprzez Kluby seniora oraz [illegible] [illegible]
- osób niepełnosprawnych – dotarcie i zaproszenie do współpracy przedstawicieli [illegible] osób niepełnosprawnych,
- organizacji pozarządowych – poprzez bezpośrednie [illegible] [illegible] LGD
- osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych oraz osób biernych zawodowo – poprzez PUP, CUS, OWES [illegible] o spotkaniach konsultacyjnych osoby korzystające ze środków pomocy społecznej, poprzez organizacje [illegible] tym osobom np. [illegible]

3.2. Opis konsultacji [illegible] uczestników [illegible] na obszarze objętym LSR, które wykorzystane zostały do opracowania LSR oraz wyniki przeprowadzonej analizy wniosków z konsultacji

1. Etap I – diagnoza i analiza SWOT
2. Etap II – cele, przedsięwzięcia i wskaźniki
3. Etap III – zasad wyboru operacji i kryteriów wyboru
4. Etap IV – zasad komunikacji LGD ze społeczeństwem (przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR)
5. Etap V – zasad ewaluacji i monitoringu

Tabela 11 Metody partycypacji

Metoda partycypacji/data spotkania lub opracowania/liczba uczestników	Zastosowanie metody					Opis metody	Dokumenty potwierdzające zastosowanie metody
	Etap I	Etap II	Etap III	Etap IV	Etap V		
Wywiady z mieszkańcami CATI; Indywidualne wywiady pogłębione IDI bezpośrednie/ telefoniczne z wnioskodawcami; Bezpośrednie wywiady kwestionariuszowe PAPI; Studium przypadku (Case Study) / kwiecień -maj 2022	x	x	x	x	x	W celu przeprowadzenia badań kompleksowo zastosowano narzędzi metod i technik badawczych [illegible] źródeł danych, [illegible] metod badawczych oraz triangulacja perspektyw badawczych	Dokumentacja [illegible] LSR
Badanie ankietowe wójtów i burmistrzów/kwiecień-maj 2023	x					Przesłanie ankiety [illegible] elektronicznej do każdego z [illegible] gminy z terenu LGD	Elektroniczne zestawienie odpowiedzi

Badanie potrzeb społeczności lokalnej podczas działań animatorów/grudzień-maj 2023	X				X	Pracownik biura przygotował tablicę, która przedstawiała obszary możliwe do wsparcia. Podczas spotkania aktywizującego, pracownik biura a wraz z jego uczestnikami samoprzylepne karteczki z prośbą o wpisanie na nich potrzeb mieszkańców i umieszczenie w odpowiednim obszarze tematycznym. Wszystkie potrzeby zostały spisane w Biurze LGD	Elektroniczne zestawienie zebranych potrzeb.
Szkolenie dla grupy partycypacyjnej 18-19 października 2022	X	X	X	X	X	Przeprowadzenie subiektywnych indywidualnych oraz grupowych (praca zespołowa) rozmów na temat funkcjonowania obszaru oraz poszczególnych gmin wchodzących w skład Dolnodrzańskiej Inicjatywy Rozwoju Obszarów Wiejskich	Dokument pt.: „Diagnoza społeczna obszaru LGD DIROW obejmująca analizę otoczenia i funkcjonowania społeczności lokalnej w otoczeniu i kreowania obszaru (rama partycypacyjna), listy obecności oraz dokumentacja fotograficzna spotkań.
Spotkania warsztatowo – konsultacyjne/ 2-5 sierpnia 2022 r.	X	X	X	X	X	Prowadzenie na terenie DIROW konsultacje sportowe w postaci bezpośrednich spotkań ze społecznością lokalnymi. Uczestnikami tych spotkań byli przedstawiciele wszystkich sektorów i administracji biuraso. organizacji pozarządowych aby w jak najlepszym stopniu diagnoza była odpowiadała potrzebom lokalnym	Dokument pt.: „Raport dotyczący prowadzonych spotkań lokalnych na obszarze działania lokalnej grupy działania Dolnodrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich.", listy obecności ze spotkań, dokumentacja fotograficzna.
Ankieta LSR – „fiszki projektowe"/grudzień 2022-maj 2023	X				X	Opracowanie fiszek projektowych, które zostały wypełnione przez wszystkie	Fiszki projektowe-oryginały i druki z poczty

						grupy społeczne i sektory. Fiszki określiły kierunki działań wynikające z analizy potrzeb. Podczas wypełniania i opisywania liszek projektowych przez wszystkie grupy społeczne i sektory, w przypadku problemów, pracownicy Biura stawali się pełnili funkcje konsultantów. W każdej grupie można było złożyć fiszki projektowe oraz wypełnione ankiety. Fiszki i ankiety można było przesłać również na adres Biura LGD oraz za pomocą poczty elektronicznej.	biurodirow@gmail.com.
Spotkanie zespołu partycypacyjnego. 14 kwietnia 2023	X	X	X	X	X	Przeprowadzenie subiektywnych indywidualnych oraz grupowych (praca zespołowa) rozmów na temat funkcjonowania obszaru w tym problemy załogowe oraz ustalenie osób w niekorzystnej sytuacji przy zastosowaniu innowacyjnych metod partycypacji	Lista obecności, zdjęcia
Spotkanie konsultacyjne z grupami znajdującymi się w niekorzystnej sytuacji /17 maja 2023	X	X	X	X	X	Przeprowadzenie subiektywnych-indywidualnych oraz grupowych (praca zespołowa) rozmów na temat problemów osób w znajdujących się niekorzystnej sytuacji przy pomocy innowacyjnych metod partycypacji word cafe. Nie bez nas. „Głos za partycypacji	Notatka ze spotkania, zdjęcia
Prowadzenie bezpośrednich konsultacji w Biurze sierpień 2022-maj 2023	X				X	Zaproszenie do konsultacji LSR poprzez umieszczenie stosownych informacji na stronie www.dirow.pl zachęcanie do czynnych konsultacji	Karta udzielonego doradztwa w Biurze LGD

Spotkania robocze pracowników biura LGD przy opracowywaniu LSR/01.08.2022-31.05.2023/2 osoby		•	x	x	•	Regularne spotkania pracowników biura [illegible] 2023-2027. Podczas spotkań [illegible]	Lista obecności [illegible] pracowników biura LGD w okresie [illegible] 31.05.2023 r.

[illegible]

Metoda partycypacji	Zakres konsultacji / zgłoszone uwagi
Spotkania warsztatowo – konsultacyjne	[illegible] analizy SWOT [illegible] realizacji LSR [illegible]
Warsztaty i spotkania zespołu	Na podstawie [illegible] analizy SWOT [illegible]

partycypacyjnego/ osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji	[illegible] SWOT [illegible] 2023-2027 [illegible] LSR [illegible]
Badania ankietowe wójtów/burmistrzów/starostów	Wyniki badania ankietowego zostały uwzględnione w diagnozie i analizie SWOT [illegible] LSR.
Wywiady indywidualne i grupowe w biurze LGD	[illegible] SWOT [illegible]
Konsultacje koncepcji projektów planowanych do realizacji w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Ostrowiecka Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2023-2027	[illegible] LSR [illegible]

[illegible] LSR.

[illegible] LSR [illegible] LGD [illegible]

partnerów, dlatego LGD przejęło wszelkie wcześniejsze kanały komunikacji, aby pozyskać jak najwięcej uczestników procesu tworzenia LSR.

LGD zastosowała pełną partycypację, która zakłada udział jak najszerszej grupy interesariuszy na kluczowych etapach procesu tworzenia LSR od diagnozy po zasadę ewaluacji. Poprzez to pełne włączenie uczestnicy procesu partycypacji podjęli realne współdziałanie i wymianę doświadczeń, w efekcie realny wpływ na kształt LSR.

Na kolejnych czterech etapach zastosowano następujące metody partycypacji w zakresie:

1. diagnozy i analizy SWOT – spotkania konsultacyjno-informacyjne, wywiady indywidualne w biurze LGD, warsztaty zespołu partycypacyjnego, badania ankietowe wójtów/burmistrzów/starostów, konsultacje z mieszkańcami, e-konsultacje za pomocą formularza przesyłanego mailem, wyniki ewaluacji ewaluacja LSR na lata 2014-2020
2. celów, przedsięwzięć i wskaźników – wyniki ewaluacji ewaluacja LSR na lata 2014-2020, spotkania w zakresie relacji i grup docelowych LSR, warsztaty zespołu partycypacyjnego (określenie priorytetów, celów (przedsięwzięć), badania ankietowe w zakresie potrzeb (zestaw dotyczące kierunków rozwoju obszaru), e-konsultacje za pomocą formularza, grupa robocza, wywiady indywidualne, e-konsultacje (poprzez stronę internetową i media);
3. zasad wyboru operacji i kryteriów wyboru – spotkania grupy partycypacyjnej, warsztaty zespołu partycypacyjnego, wyniki ewaluacji ewaluacja LSR na lata 2014-2020, planuje się powołanie specjalnej grupy do kryteriów wyboru operacji, w skład której wejdą przedstawiciele wszystkich sektorów, pracownicy administracji samorządowej oraz przedstawiciele LGD, którzy wspólnie opracują kryteria wyboru operacji
4. zasad komunikacji LGD ze społecznością (przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR) – wyniki ewaluacji ewaluacja LSR na lata 2014-2020, badanie w zakresie planu komunikacji, warsztaty partycypacyjne (konsultacje w zakresie form komunikacji, konsultacje nt. wyłączenia społecznego (czytelnia na temat preferowanych form komunikacji z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym), e-konsultacje (poprzez stronę internetową i media);
5. zasad ewaluacji i monitoringu – warsztaty zespołu partycypacyjnego, konsultacje nt. wyłączenia społecznego, e-konsultacje (poprzez stronę internetową i media).

3.4 Opis metod i form partycypacji.

- Spotkania informacyjno-konsultacyjne – spotkania służące prezentacji założeń PS WPR, diagnozy i analizy SWOT oraz czytkowania opinii, oczekiwań, propozycji np. nt. instytucji, organizacji i osób, których w prawie sposób dotyczą, bezpośrednio lub pośrednio skutki wdrożenia LSR. Spotkania przyczyniły się do uzyskania informacji na temat potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru, a także celów strategicznych w tym wymiernych celów końcowych dotyczących rezultatów oraz planowanych działań wdrażanych ściśle przez społeczność lokalną.
- Sondaż / badania projektowe w formie badań ankietowych w zakresie celów i grup docelowych – pytania otwarte w formie formularza papierowego.
- Badania ankietowe skierowane do władzy gmin i powiatu w zakresie potrzeb mieszkańców, przyszłych celów oraz w zakresie komunikacji w formie ankiety.
- Warsztaty/spotkania zespołu partycypacyjnego – zespół został utworzony według określonych kryteriów reprezentacji wskazanych przez instytucje/organizacje z każdej z gmin. Członkami zespołu partycypacyjnego zostali przedstawiciele sektora publicznego, społecznego i gospodarczego oraz mieszkańców w tym przedstawiciele tzw. grup w niekorzystnej sytuacji i przedsiębiorców. Z terenu każdej z gmin będących członkami LGD. Zespół pracował metodami warsztatowymi np. metoda Walta Disneya, burza mózgów, dyskusja, praca warsztatowa w oparciu o formularze, world cafe. Zakres prac zespołu: dotyczył wszystkich etapów budowania LSR. Efekty prac były omawiane przez grupę roboczą do LSR. W oparciu o materiały wypracowane przez grupę były tworzone założenia LSR.

- Wywiady indywidualne – konsultacje w biurze LGD dotyczące konkretnych indywidualnych potrzeb oraz pomysłów na projekty zapisywane na Kartach zgłoszeniowych potrzeb i propozycji.
- Dyskusja – to zastosowany szeroko w partycypacji sposób wymiany poglądów na temat proponowanych w LSR rozwiązań, popartych argumentami, prowadzona w grupie od kilku do siedmiu osób. W wyniku dyskusji dochodzi do zderzenia się różnych poglądów związanych z różnymi punktami widzenia osób prowadzących dyskusję. Określenie zbiorczego (wspólnego) stanowiska, o ile istnieje, może mieć formę kompromisu i lub konsensusu.
- Grupa robocza – utworzona grupa robocza, która stworzyła założenia LSR w zakresie inwestycji JST oraz w zakresie działań na rzecz osób w niekorzystnej sytuacji. Praca zespołu roboczego miała formę warsztatową i dyskusyjną. Jej celem było wyznaczanie kierunków prac nad poszczególnymi rozdziałami LSR oraz analiza danych uzyskanych podczas spotkań z mieszkańcami.
- e-konsultacje poprzez stronę www – na każdym etapie opracowania LSR były prowadzone konsultacje – zaproszenie do zgłaszania uwag i opinii na temat proponowanych zapisów w LSR.
- Baza pomysłów do LSR – formularz online do zgłaszania propozycji projektów do LSR. Baza była podstawą do określenia zakresów projektów w poszczególnych operacjach oraz budżetu na poszczególne typy projektów.
- biały wywiad – gromadzenie niezbędnych informacji do tworzenia LSR za pomocą ogólnie dostępnych źródeł m.in. baz danych, danych publicznych.

Z powyższego opisu wynika, że na każdym kluczowym etapie prac nad opracowaniem LSR wykorzystano metody adekwatne do potrzeb.

Lokalna Strategia Rozwoju opracowana była przy pełnym zaangażowaniu społeczności lokalnej i aktywnym uczestnictwie. Dokumentami potwierdzającymi przeprowadzoną analizę oraz dane do budowy LSR wspólnie z mieszkańcami [illegible] były ankiety, ogłoszenia, listy obecności, foto-relacje, zdjęcia. Skutki i wyniki zastosowanych przez Stowarzyszenie partycypacyjnych metod zostały opisane w całych rozdziałach LSR.

Podstawą aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju będą m.in.:

- wyniki monitoringu i ewaluacji opracowywane zgodnie z procedurami zawartymi w rozdziale X LSR,
- wnioski, uwagi, pomysły, propozycje, inicjatywy zgłoszone poprzez formularz kontaktowy umieszczony na stałe (w widocznym miejscu) na stronie internetowej LGD, będą stale monitorowane przez pracowników LGD i przekazywane do analizy na Zarządzie. Informacja o wyniku weryfikacji zgłoszonej propozycji/inicjatywy będzie przedstawiana na spotkaniach grupy roboczej celem podjęcia decyzji w zakresie zaproponowanej zmiany w LSR. Prace grupy roboczej powinna opierać się na [illegible] zakładać sprawdzenie proponowanej zmiany w LSR w odniesieniu do ustawodawstwa krajowego, wytycznych do budowania strategii, rekomendacji zawartych w ewaluacji LSR. W szczególnych przypadkach grupa robocza może zawnioskować do Zarządu o przeprowadzenie aktualizacji szczegółowej diagnozy obszaru uwzględniającej odrzucenie sugerowanej zmiany LSR zgłoszonej za pośrednictwem formularza kontaktowego.

Zmiany LSR będą konsultowane z kierującą spółdzielnią środowiska [illegible] zatwierdzeniem. Propozycje zmian wychodzące od mieszkańców, wnioskodawców, przedsiębiorców, członków organów LGD oraz członków organów państwowych i instytucji zarządzających będą [illegible] analizowane przed ich przyjęciem lub odrzuceniem.

W sektorze obszaru planowanego do objęcia LSR brali czynny udział w budowie LSR poprzez składanie propozycji do analizy potrzeb i potencjału, celów LSR w trakcie przeprowadzanych spotkań konsultacyjnych i grupy roboczej. Propozycje mogły być również składane za pośrednictwem poczty elektronicznej i tradycyjnej, a także bezpośrednio w biurze Stowarzyszenia. Informacja o planowanych spotkaniach i konsultacjach oraz zebranych grupy roboczej była rozpowszechniana ze strony internetowej Stowarzyszenia, portali społecznościowych (Facebook), mailowo do wszystkich członków Stowarzyszenia.

W trakcie tworzenia LSR Stowarzyszenie uwzględniło zasady horyzontalne określone w art. 9 rozporządzenia 2021/1060 – tym:

- poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

- zasada równego traktowania;
- zasada równości szans i niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, w tym zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
- zgodności działań z celami i zasadami zrównoważonego rozwoju określonego w art. 11 TFUE, oraz z uwzględnieniem celów UE z dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także poruszania problematyki zasady „nie czynić poważnych szkód".

Powyższe stosowane będą również w trakcie wdrażania LSR.

Prace nad Lokalną Strategią Rozwoju to nie tylko jednorazowe uruchomienie procesu wdrażania, jest to dokument kierunkowy, zmieniający się w czasie i odpowiadający na bieżące potrzeby obszaru nim objętego. Stowarzyszenie będzie stale monitorować postępy realizacji poszczególnych przedsięwzięć i wskaźników ujętych w zapisach zawartych w rozdziale 8 LSR. Aby móc realizować LSR w sposób partycypacyjny Stowarzyszenie będzie w ciągłym kontakcie z lokalną społecznością poprzez informowanie zainteresowanych stron o wynikach wdrożenia do członków LGD.

Przetwarzanie kobiet w procesie analizowania społeczności. Lokalnym jest koordynatorem jest pogłębione. Dokładnie przeprowadzone identyfikacji i przyporządkowania zainteresowanych stron pomaga w określeniu najbardziej wpływowych spośród nich. Proces ten LGD OIRGW przeprowadza z uwzględnieniem ich, dla wpływu, wpływu, znaczenia, pozycji społecznej i zasięgu działania zainteresowanych stron. Należało wziąć pod uwagę wszystkie zainteresowane strony, których bezpośrednio lub pośrednio dotyczy wynik, w tym zainteresowane strony reprezentujące sektor publiczny, prywatny, NGO, media w większym stopniu.

Dla różnych szans sprawę, z należy odpowiednie wczesnej przeczytowłowa z poszczególnymi zainteresowanymi stronami, ich wzięcia, stowarzyszenie w proces. LGD OIRGW uczyniło i gwarantuje wszystkie strony w proces budowy LSR. W celu pełnego udziału w tym etapie zaangażowania zainteresowanych stron klucza zapewnienie ma zrozumienie podstawowych mechanizmów mandatu lokalnej i nich.

Zadania jakie stawia sobie LGD w następnych etapach.

- Należy wziąć pod uwagę fakt, że partnerstwo rozwija się, przechodząc z jednego etapu strategii do drugiego. Inny etapu przystosowania planowania do ich wdrażania.
- Należy zwrócić uwagę, że dokumentacja planowania jest odpowiedzialna również na etapie wdrażania.
- Należy z wyprzedzeniem zdefiniować docelowy kierunek podejmowania decyzji, co zaangażowania zainteresowanych. Dzięki temu określenie wartości stanowi ich wkład, które to również punkt w wyjątkowy kwestii związanych z komunikacją, spotkaniem, budowaniem konsensusu i solidarnością.
- Na zaangażowanie w całe mieszkańców strony należy przeznaczyć odpowiednie zasoby finansowe, ludzkie.
- Należy utrzymać funkcjonowanie jednego punktu kontaktowego dla wszystkich zainteresowanych stron.
- Należy używać szerokiego zestawu alegorycznego oraz wskazówek narzędzi.
- Należy zachować otwartość umysłu w trakcie całego procesu, co powoduje na nabywania wiedzy i umiejętności.

[illegible]

Partnerstwo w LGD (wewnętrzne)

Lokalna Grupa Działania jest partnerstwem osób fizycznych i prawnych zrzeszonych w ramach stowarzyszenia i działającym na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Nasza współpraca polega na wspólnym rozwiązaniu problemów społecznych, podejmowaniu decyzji dotyczących kierunków rozwoju na rzecz społeczności lokalnej. Członkowie stowarzyszenia spotkają się w ramach poprzedzonych odbyć w Walnych Zebraniach Członków, uczestnicząc w posiedzeniach organów, sekcjach, spotkaniach tematycznych, grupach roboczych, w wizytach studyjnych, komunikacja z członkami stowarzyszenia odbywa się telefonicznie, mailowo, osobiście, stron internetową i portale społecznościowe. W trakcie trwania pandemii COVID-19 stowarzyszenie wprowadziło środowisko komunikacji również drogą telekonferencji. Zasady podejmowania decyzji, zakres rozmów poszczególnych organów są szczegółowo opisane w Regulaminach poszczególnych organów.

Partnerstwo na obszarze LSR

Partnerstwo to przede wszystkim mowa o nakładaniu się nawzajem, mającym interesie drugiej strony. Dlatego bez patrzeć długoletniego pracy wspólnie LGD będzie zachęcało do współpracy, dzięki społeczności sprzyja umożliwienie zgłaszania nowych inicjatyw, innowacyjnych w partnerstwie, które będą mogły być realizowane w ramach LSR. Należy mieć na uwadze, że zgłaszane projekty mogą kończyć dofinansowanie zmian w LSR. LGD będzie weryfikowała zgłoszone uwagi, propozycje/pomysły, a po weryfikacji mogą wziąć z uwzględnieniem będzie informowała za pośrednictwem środków przekazu dostępnych do końcowych grup docelowych szczegółowych w dokumencie Plan komunikacji. LGD przewiduje otwarte konsultacje nowych pomysłów oraz nawiązanie podmiotów z obszaru objętego LSR do współpracy z członkami stowarzyszenia. Inne tylko z LGD. Działania te już mają miejsce. LGD nadal ma umowę partnerską w kwietniu 2022 roku, na mocy której zawiązało partnerstwo z lokalnymi Grupami Działania z Niemiec, 5 LGD z Polski oraz Zachodnio-pomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie w celu realizacji wspólnych działań partnerskich. W ramach kontaktów, które odbywają się regularnie organizowane są wspólne potrzeby i koncepcje do przyszłych projektów. Uczestnikami spotkań są nie tylko przedstawiciele LGD ale również aktywni mieszkańcy terenu LGD OIRGW. Mieszkańcy zapoznali się między innymi z terenem, Drawi Pomorskie na terenie Niemiec, odwiedzili Lwówek Śląski, uczestniczyli w rajdzie rowerowym i biegowym odbyli w Szczecinie. Te wspólne działania prowadzą do wypracowania nowych zasobów partnerstwa w przyszłości.

Innowacyjność w LSR

Innowacyjność zgodnie z zasadą obowiązującą w podejściu LEADER to poszukiwanie przez społeczność lokalną nowatorskich rozwiązań, pomysłów dotyczących rozwoju obszarów wiejskich, jako poprzez twórcze wykorzystanie istniejącego potencjału obszaru. Poszukiwanie rozwiązań może odnosić się do wprowadzenia czegoś zupełnie nowego lub odkrycia, choć częściej oznacza ulepszenie zupełnie nowego jednak zarówno ulepszenie maszyn lub poprawa drzewostanu, jak wytwarzanie zupełnie nowych rzeczy, zawsze będą wartości. Szczegółowe informacje dotyczące uproszczonej metodyki wdrażania innowacyjnych rozwiązań obszaru LSR zostały zaprezentowane w rozdziale VI niniejszej strategii.

Aktywizacja kobiet młodych

Aktywizacja kobiet młodych w LGD OIRGW odbywać będzie się w różnych etapach wdrażania LSR. Aktywizacja kobiet młodych została zaplanowana w celu nr 2. Rozwój społeczności lokalnej i budowa silnej tożsamości lokalnej i Przedsięwzięciu 2.2 Aktywizacja i pomoc lokalnej społeczności, w tym ludzi młodych i seniorów, w tym ludzi młodych i seniorów, w tym ludzi młodych i seniorów. Odpowiednie informacje są widoczne nie tylko w opisie przedsięwzięcia, w planie finansowym, planie działania i wskaźnikach.

W trakcie konsultacji społecznych wielokrotnie zwracano uwagę na potrzebę aktywizacji ludzi młodych, którzy zaczęli mocno odczuli negatywnym wprowadzaniem w celu spowolnienia rozprzestrzeniania się wirusa COVID-19. Zamknięcie szkół oraz izolacja od rówieśników negatywnie wpłynęła na zdrowie oraz rozwój społeczeństwa młodzieżowego, ograniczyła ich samopoczucie i satisfakcję z życia. Dlatego też zdecydowano się uwzględnić w Planie Działania opcję na rzecz aktywizacji ludzi młodych. Działania zaplanowane do realizacji w ramach LSR uwzględniają analizę obecnej oferty, która, szczegółowo w rozdziale IV.

Aktywizacja seniorów

Działalność seniorów na obszarze obserwowanym do objęcia LSR jest różnorodna w zakresie religijnym. Planuje się włączenie seniorów poprzez członkostwo w Zarządzie. Odpowiednie zapisy zostaną opracowane w dokumencie Regulamin Zarządu i Sekretarz zostanie w Zarządzie LGD. Aktywizacja seniorów w LGD OIRGW odbywać będzie się na różnych etapach wdrażania LSR. Aktywizacja seniorów została zaplanowana w ramach celu 2. Rozwój społeczności lokalnej i budowa silnej tożsamości lokalnej i Przedsięwzięciu 2.2 Aktywizacja i pomoc lokalnej społeczności, w tym ludzi młodych i seniorów, w tym ludzi młodych i seniorów, w tym ludzi młodych i seniorów. Odpowiednie informacje są widoczne nie tylko w opisie przedsięwzięcia, w planie

finansowym planie finansowym [illegible]. Działania planowane do realizacji w ramach LSR uwzględniają analizę, [illegible] w rozdziale IV.

Wsparcie dla grup osób w niekorzystnej sytuacji

Głównymi grupami osób w niekorzystnej sytuacji oraz ich wsparciem w lokalnej Strategii Rozwoju DIRDW jest uwzględnione [illegible] w analizie lokalnej [illegible] obszaru objętego LSR [illegible] potrzeb odpowiednie [illegible] w szczególności w opisie przedsięwzięć oraz w planie finansowym. Szczegółowe działania i wsparcie [illegible]

W przypadku PS WPR [illegible] w niekorzystnej sytuacji rozumie się kobiety, osoby z niepełnosprawnościami ich opiekunów lub osoby pracujące zależnie, w tym mieszkańców wsi po PGR, migrantów.

W przypadku EFS natomiast główną grupą docelową ostatecznymi odbiorcami wsparcia mogą być osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny i otoczenie, osoby biorące zawodowo oraz ich rodziny i otoczenie, osoby z niepełnosprawnościami, pracodawcy.

Dodatkowo cała LSR została zaprogramowana w taki sposób, aby wspierała osoby młode oraz seniorów.

LSR zawiera [illegible] na rzecz grup osób w niekorzystnej sytuacji, które [illegible] w szczególności [illegible] w LSR ułatwia [illegible] informacji w taki sposób, aby odbiorca [illegible] charakteryzujący się [illegible] grupy docelowej i [illegible] cel [illegible] sposób [illegible] informowania lokalnej społeczności o działaniach na rzecz grup osób w niekorzystnej sytuacji, opisane szczegółowo w Planie komunikacji.

Rozdział 4 Analiza potrzeb i potencjału LSR

Analiza SWOT dla obszaru DIRDW została przeprowadzona poprzez przeprowadzenie na terenie DIRDW konsultacji społecznych w postaci bezpośrednich [illegible] z mieszkańcami. Jeżeli [illegible] spotkań były przedstawiciele wszystkich sektorów, administracji, biznesu, organizacji pozarządowych, [illegible] szczególnie [illegible] odpowiedzialne [illegible] oraz [illegible] na jej podstawie [illegible] odpowiednie do [illegible] całego obszaru. Analiza obszaru została oparta [illegible] uczestników konsultacji, podczas których [illegible] rozwiązań [illegible]. Dla celów analizy przyjęto podział na trzech obszarów problemowych dotyczących funkcjonowania obszaru:

- obszar społeczno-kulturowy (obejmujący m.in. [illegible] społeczeństwa obywatelskiego, funkcjonowanie społeczności lokalnych, funkcjonowanie obszarów [illegible] społecznej),
- obszar gospodarczo-techniczny (m.in. przedsiębiorczość, otoczenie biznesu, funkcjonowanie przedsiębiorstw),
- obszar infrastruktury (podmiotowy [illegible] infrastrukturę techniczną, komunalną, społeczną, [illegible] elementy [illegible] infrastruktury).

Wszystkie wskazane [illegible] czynników pozycjogotwórczych obszaru [illegible] mocne strony (S), słabe strony (W), szanse (O) i zagrożenia (T) [illegible] względem wag wpływu na poszczególne strony [illegible] względem [illegible] w analizie SWOT DIRDW. Przyjęcie wag i określenie czy [illegible] oddziaływania wpływu i współzależności między sobą pozwoliło na określenie strategii dla obszaru DIRDW.

Tabela 15 Mocne i słabe strony obszaru LGD DIRDW w poszczególnych obszarach analizy

MOCNE STRONY (S) OBSZARU LGD DIRDW	SŁABE STRONY (W) OBSZARU LGD DIRDW
OBSZAR SPOŁECZNO- KULTUROWY	
dogodne położenie (bliskość granicy) do współpracy międzynarodowej	niski poziom [illegible]
funkcjonowanie opieki społecznej	niski [illegible]
spora ilość funkcjonujących organizacji pozarządowych na terenie	[illegible]
prowadzenie imprez, spotkań wzmacniających społeczności lokalne	[illegible]
dogodna ilość wydarzeń kulturalnych i miejsc wydarzeń kulturalnych	[illegible]
funkcjonowanie dużej ilości świetlic wiejskich	[illegible]
wsparcie małego lokalnego biznesu w działaniach społecznych	[illegible]
silne poczucie tożsamości lokalnej, integracji społeczności i chęci do współpracy na jej rzecz	[illegible]
sprzyjająca przestrzeń publiczna/ krajobrazowa do wykorzystania na rzecz integracji i aktywności	[illegible]
bogata przeszłość historyczna regionu	[illegible]

atrakcyjne położenie i tereny turystyczno- widokowe jako miejsca dla rozwoju inicjatyw	niski poziom [illegible] ilość działań [illegible] na młodych osób
	starzejąca się społeczność lokalna
	brak działań edukacyjnych z zakresu tradycji lokalnych, dziedzictwa
	[illegible] turystycznych [illegible] turystów
OBSZAR GOSPODARCZY	
bliskość i dostępność Odry oraz funkcjonowanie obszaru przygranicznego	[illegible] produktów turystycznych [illegible] rozwoju turystyki
funkcjonowanie małych gospodarstw rolnych (w tym oleiste turystyczne, regionalne produkty)	[illegible] produktów lokalnych i regionalnych
atrakcyjne tereny dla rozwoju przedsiębiorstw i dogodny dojazd	[illegible] drogowej [illegible] na rozwój inwestycji gospodarczych
bliskość do dużych ośrodków gospodarczych - Berlina i Szczecina	niewydolność małych gospodarstw rolnych w zakresie wykorzystania swojego potencjału
wpływy finansowe związane z turystyką (atrakcyjny teren turystyczny i zabudowa)	[illegible] inicjatyw gospodarczych na terenie
duża ilość miejsc pracy w usługach (sklepy, małe przedsiębiorstwa)	brak infrastruktury opieki nad dziećmi [illegible]
dobrze rozwinięte małe usługi (sklepy, małe przedsiębiorstwa)	brak [illegible]
dogodne bazy hotelowe (nowoczesna i tania)	[illegible] lokalnych [illegible]
cenowe i nagradzane produkty lokalne	[illegible] większych przedsiębiorców
funkcjonowanie małych gospodarstw agroturystycznych	[illegible] na terenach wiejskich
	brak miejsc pracy i zakładów pracy
	[illegible]
	brak kształcenia zawodowego
	[illegible] Odry
OBSZAR INFRASTRUKTURY	
silnie rozwinięty obszar kultury i otoczenia kultury (baza do organizacji wydarzeń)	[illegible] rozwoju [illegible] turystyczne
duża ilość parków i szlaków turystycznych (miejsc wypoczynkowych)	[illegible] na terenie
duża ilość świetlic wiejskich	brak długofalowego planu rozwoju [illegible]

mocna gospodarka wodno- ściekowa (wzrost infrastruktury)	Słabo funkcjonująca [illegible] w tym zwłaszcza
ciekawa zabudowa i ukształtowanie terenu zwiększające atrakcyjność	niski poziom [illegible] mieszkaniowe
dogodne położenie geograficzne oraz turystyczno-krajobrazowe	niski poziom funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej [illegible]
duża ilość zabytków, miejsc dziedzictwa, lokalnych atrakcji	brak [illegible]
bliskość drogi krajowej, autostrady	niewystarczające [illegible]
wytyczone szlaki rowerowe	brak [illegible]
korzystne połączenia drogowe miejscowości obszaru	brak [illegible]
	słabe [illegible] turystyczna [illegible] szlaków, tras, [illegible]

Źródło: opracowanie własne

Tabela 14 Scenariusz [illegible] obszaru GOD DIRÓW w odniesieniu do [illegible]

MOCNE STRONY OBSZARU GOD DIRÓW	SŁABE STRONY OBSZARU GOD DIRÓW
OBSZAR SPOŁECZNO- KULTURALNY	
możliwość wzmacniania lokalnych społeczności i organizacji pozarządowych	[illegible] środków finansowych na działalność kulturalną
wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i historii regionu dla celów edukacyjnych	[illegible] środków finansowych na działalność społeczną i lokalną
możliwość pozyskiwania dofinansowania ze źródeł unijnych	zamykanie [illegible] miejsc spotkań dla mieszkańców w tym także młodych
możliwość realizacji działań związanych z działalnością międzynarodową	[illegible] samorządowej społeczności lokalnych i [illegible]
wykorzystanie wiedzy i doświadczenia ludzi w zakresie zwiększania aktywności lokalnej	[illegible] na objęcie [illegible]
zwiększenie działań na rzecz integracji i aktywności mieszkańców	[illegible] brak [illegible]
utworzenie nowych miejsc spotkań i aktywności dla mieszkańców	[illegible] współpracy pomiędzy podmiotami [illegible]
włączanie młodzieży w działania na rzecz społeczności lokalnych	[illegible]
wzrost ilości turystów oraz wydarzeń do nich kierowanych	[illegible]
możliwość wytyczania nowych miejsc, szlaków krajobrazowo- turystycznych	[illegible]
promocja dziedzictwa kulinarnego	[illegible]
edukacja liderów aktywności społeczności lokalnych wzrost znaczenia KGW i OSP w regionach	

OBSZAR GOSPODARCZY	
środki finansowe UE dot. wspierania przedsiębiorczości, w tym małe granty na rozwój działalności	odpływ kapitału finansowego wzmacniającego lokalną gospodarkę
	odpływ mieszkańców z terenu obszaru, w tym szczególnie osób młodych
	odpływ lokalnych przedsiębiorstw za granicę
możliwość utworzenia infrastruktury opiekuńczej dla dzieci, umożliwiającej podjęcie działań zarobkowych przez opiekunów (w tym w świetlicach wiejskich)	[illegible] funkcjonowania lokalnych gospodarstw rodzinnych oraz lokalnych produktów
wspieranie i inicjowanie działań dot. tworzenia zawodowych klas profilowanych w kształceniu ponadgimnazjalnym	postępujący brak lub słaby poziom infrastruktury edukacyjnej, w tym zawodowej
wspólny region (WT) i wspieranie współpracy polsko-niemieckiej, w tym rozwój współpracy gospodarczej	[illegible] refundowane środki finansowe (w tym w ramach aplikacji [illegible] UE)
możliwość utworzenia wspólnej marki dla obszaru/regionu dot. działań przedsiębiorczych	niskie wykorzystanie środków finansowych UE
zwiększanie patriotyzmu lokalnego w zakresie wspierania lokalnego biznesu	niejasny plan wspierania przedsiębiorczości gospodarki lokalnej
możliwość utworzenia lokalnego klastra przedsiębiorczości	[illegible] wspierania [illegible] biznesu, w tym klastra
tworzenie miejsc pracy poprzez budowę, rozbudowę i adaptację świetlic, małej infrastruktury dla społeczności (obsługa, animacja)	upadek przedsiębiorstw po zakończeniu okresu finansowania ze środków UE
tworzenie "zielonych" miejsc pracy	brak wspierania osób powracających lub wchodzących na rynek pracy
rozwój usług na terenie regionu, w tym szczególnie usług turystycznych	[illegible] na rozwój
rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej przy jednoczesnej intensyfikacji wydarzeń i imprez	postępujące [illegible] związane z funkcjonowaniem obszaru Natura2000
zwiększanie atrakcyjności terenów turystycznych, krajobrazowych	
OBSZAR INFRASTRUKTURY	
dotacje na remonty budynków (zabudowa regionalna)	brak kapitału na realizację inwestycji
fundusz UE na rozwój infrastruktury kulturalno-społecznej	konieczność zabezpieczenia środków finansowych na realizację inwestycji (prefinansowanie)
współpraca międzysektorowa i nawiązywanie partnerstw	[illegible] pomocy finansowej na [illegible]
ustawa o OZE i środki UE na rozwijanie infrastruktury OZE	[illegible] rozwój regionów bogatszych
wykorzystanie i adaptacja świetlic, cennych zabytków	brak finansowania i [illegible] infrastruktury
budowa małej infrastruktury na terenach przyrodniczo- krajobrazowych	[illegible] środków finansowych na rozwój [illegible] infrastruktury społecznej (np. świetlic, boisk)
połączenie infrastruktury (drogowej, rowerowej, turystycznej) na terenie regionu i z terenami niemieckimi	[illegible]
wytyczenie nowych szlaków, ścieżek, miejsc małej turystyki	brak dostępu [illegible] źródeł energii
budowa i modernizacja dróg, infrastruktury	nieprzemyślane [illegible] zabytkowych
	brak środków finansowych na odnowę budynków tradycyjnych
	brak planów remontów, odnowy, modernizacji lokalnej infrastruktury

Źródło: opracowanie własne

[illegible]

Przedstawiona analiza dla obszaru [illegible] wskazuje, że obszar ten jest bardzo [illegible]. [illegible] społeczeństwo [illegible] [illegible] elementy krajobrazowe, turystyczne, [illegible] dziedzictwo lokalnego [illegible] infrastrukturalne, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Podsumowując, obszar [illegible] [illegible] [illegible]

infrastruktury – brak wieży, antena, kominów itp. nowej niepożądanej na wysokiego przeznaczenia się na terenie obszaru, miejsc spotkań dla społeczności lokalnej czy elementów wzmacniających walory turystyczno-rekreacyjne.

Wszystkie rzeczniki analizy pokazują konieczność obszaru LGD DRÓW przy potencjalnej możliwości zagrożenia w rozwoju obszaru w nowej perspektywie czasowej. Do nie określone mogą – słabe strony są elementami wytworzonymi na bazie przekonań, dostawiają szansę i zagrożenia zawsze pozostają w stanie niepewności. Istotą pod uwagę jest wewnętrzny charakter. Jednak, niewątpliwie ważne dla takiego procesu rozwoju jest rozważenie wszystkich stron analizy jest czynników wpływających na działalność LGD DRÓW w szczególności. otoczenie społeczne, polityczne, prawne, ekonomiczne, technologiczne, co przyczyniło się do określenia kierunków rozwoju względem pewnych zjawisk i wyzwań zewnętrznych. Dlatego też w oparciu o znaczę poszczególnych cech LGD DRÓW, można przyjąć kierunek strategii agresywnej jako dominujący i umożliwia do wykorzystania w nowej perspektywie rozwoju. Wykorzystanie strategii MAXI-MAXI na pierwszy plan wymaga dla tym samym stanie, które należy wykorzystać które będą wzmacniane mocnymi stronami obszaru DRÓW. Dzięki temu, ograniczony zostanie wpływ słabych stron i zagrożeń. Przyjęcie założenia MAXI-MAXI będzie stanowić najlepsze rozwiązanie dla realizacji założonej misji rozwoju oraz jej celów biznesowych.

[illegible]

Lokalna strategia rozwoju LGD DRÓW obejmuje gminy miejsko-wiejskie Gryfino, Chojna, Cedynia, Mieszkowice oraz gminy wiejskie Widuchowa i Banie. Na terenie LGD przeważają regularne, zaprojektowane formy urbanistyczne, planowa zabudowa miejska o dużym stopniu koncentracji. Prawie wszystkie miejscowości oraz małe miasta charakteryzują się zwartą strukturą ich rozwoju nie przekracza zasięgu 2 km. Historyczne miejscowości charakteryzują się znaczną, rozległością typową dla wsi jednodziałowych. Granicę 2 km przekraczają niemal cała miasta Mieszkowice oraz wsie Żelin (Lubiewka), Widuchowa oraz Krzywin. Wsie typu ulicówki o kredytów opisanego okręgu do 3 km występują także na północ od miasta Gryfino: Dolesiewo, Żabnica i Chojna: Mieszkowice rozciągłość charakteryzują się tylko największe miasta obszaru analizy tj. Chojna i Gryfino.

W ostatnich dziesięcioleciach nasiliły – nadal następują zwartość procesy powstawania nowej zabudowy mieszkaniowej, jednorodzinnej, lokalizowanej w szczególności na terenach rolniczych wokół większych miejscowości. Rozszerzają przemieszczanie zabudowy o różnej, potencjalnie konfliktowej charakterze. W analizowanym obszarze gminy nie obejmują m.in. miasta Gryfina oraz miasta Moryń. W przypadku przedstawionych miast i miejscowości zjawisko suburbanizacji jest ograniczone. Zdecydowaną większość stanowią mieszkańcy wsi (ok. 65%). Pozostałe miasta – Chojna (7,4 tys. mieszkańców) oraz Gryfino mające ta miasta będzie mieć liczbę od 1,5 do 3,5 tys. mieszkańców. Większość terenów zabudowy stanowią obszary zwartej zabudowy, w obrębie których znajduje się ok. 70% ludności. Mieszkańcy mają zagwarantowane w miarę równy dostęp do obiektów usług publicznych i komercyjnych oraz do sieci infrastruktury technicznej. Około 43% ogółu mieszkańców, a co za tym idzie jednostki osiedlowej, zamieszkuje w zasięgu 15-minutowego dojścia pieszego do szkoły podstawowej, kolejne 23% całości może dotrzeć do szkoły podstawowej w ciągu 15 minut podróżując rowerem.

Zagrożeniem na bieżąco przestrzennego i standardu życia mogą być potencjalnie nekontrolowanej suburbanizacji na terenach wiejskich. Rozproszone oraz mało intensywne zabudowy stwarzają pod i odmiennie rzeczywistość wprowadzenia współczesnych standardów zwłaszcza w zakresie dostępu do usług oraz infrastruktury technicznej, (w tym np. centralnego ogrzewania). Nowa szansą rozwojową, ale też zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazu jest następująca na coraz szerszą skalę budowa instalacji OZE, w tym farm fotowoltaicznych na terenach otwartych.

Szczególnym potencjałem obszaru są wartościowe krajobrazy kulturowe, w tym strategiczne, ale i wrażliwe przyrodniczo tereny rolnicze. Szczególnie przy ocenie inwestycji planowanych tym formułowanych w ocenach ich oddziaływania na środowisko, należy uwzględnić potencjalny negatywny wpływ inwestycji na krajobraz, zapobiegając jednocześnie [illegible] cennych krajobrazów. Szansą rozwojową obszaru LGD jest powstanie nowych miejsc pracy oraz wzrost jakości życia oraz wzrost jego wzajemnego rozwoju. Dynamika terenów rolnych, dotychczasowej struktury zabudowy, a także wzmocnienie ośrodków miejskich wzrost być przyczyną potencjalnych przestrzennych, partycjatywa.

[illegible]

Na terenie LGD można wyróżnić kilka aspektów funkcjonowania infrastruktury technicznej. Przede wszystkim zaopatrzenie w energię elektryczną jest obsługiwane przez 2 linie elektroenergetyczne najwyższego napięcia oraz [illegible] przesyłowe 110 kV. Linie te są wspomagane [illegible] farmy słoneczne oraz w budowę [illegible] małe instalacje fotowoltaiczne oraz [illegible], których moc wynosi 0,6 MW dla [illegible] i 56 MW dla [illegible].

Na terenie LGD [illegible] również jedna biogazownia o mocy 0,6 MW oraz jedna elektrownia wodna przepływowa. Bardzo ograniczony jest [illegible] dostęp do gazu ziemnego. Wszechstronnym gaz dostarczany jest do stacji gazowych w Moszkowicach i Banie. Budowany jest gazociąg prowadzący do elektrowni Dolna Odra planowane zakończenie [illegible].

Dla poprawnego rozwoju podmiotów gospodarczych ważna jest dostępność komunikacyjna, która umożliwia [illegible] lokalne, regionalne, krajowe, jak również międzynarodowe.

Drogi w na terenie LGD wymagają inwestycji. Istotnymi, wnętrz [illegible] przeznaczane są w głównej mierze na ich remontowanie, co nie przekłada się na ich dość, która jest niewystarczająca.

Główny punkt węzłowy drogowego układu transportowego stanowi miasto Chojna. Krzyżują się tu szlaki głównego ruchu wschód-zachód jak i ruch transportowy odbywający się w ramach sieci krajowej DK31 (kierunek północ-południe, droga łącząca Szczecin-Gryfino oraz Słubice), gdzie ściągnięte dużym natężeniem ruchu charakteryzuje się odcinek Chojna-Gryfino. Ważną rolę odgrywa też droga krajowa DK26 przebiegająca na kierunku zachód-wschód od przejścia granicznego w Krajnik Górnym (dojazd do Schwedt), przez Chojnę w kierunku drogi ekspresowej S3 oraz DW124 prowadzącej od przejścia granicznego w Osinowie Dolnym, przez Cedynię do Chojny. Tranzytowy na kierunku najkrótszej trasy do Berlina.

Układ infrastruktury kolejowej, reprezentowany jest przez jedną linię kolejową linia nr 273 – część magistrali kolejowej C-E 59) przechodzącą centralnie przez analizowany obszar z północy na południe (trasa Szczecin Kostrzyn nad Odrą – Wrocław Główny). Centralny przebieg linii kolejowej oraz stosunkowo długie odległości pomiędzy dworcami kolejowymi, czynnych przystanków zapewnia dobrą dostępność do nich dla znacznej liczby mieszkańców obszaru, stanowiąc ważne wsparcie dla mobilności mieszkańców (w ciągu roku 272 kursowało średnio 10 par pociągów).

Komunikacja publiczna organizowana przez gminę na obszarze ma charakter głównie regularny z ograniczeniem przewozów. Odbywa się na trasach zdeprzędkowanych dowozem uczniów. W ostatnich latach część gmin poczęła inicjatywę na rzecz uruchomienia linii przewozowych. W systemie drogowym przewoźnik dominuje transport zbiorowy organizowany przez prywatnych przewoźników koncesjonowanych oraz własnego stanowiącego uczestnika samorządowego.

Ruch bezpośrednio na obszarze nie tworzą żadne porty lotnicze to należy wskazać na bardzo dobrą dostępność do obszaru w Szczecinie (Port Lotniczy Szczecin – Goleniów) oraz Berlinie (Port Lotniczy Berlin Brandenburgia im. Willy'ego Brandta).

[illegible]

Na przestrzeni ostatnich minimum lat liczba podmiotów gospodarczych systematycznie rośnie na terenie wszystkich gmin. Wykazują niewielkie spadki liczby przedsiębiorców w pojedynczych gminach lecz nie wpływa to znacząco na tendencję wzrostową. Znaczny procentowy wzrost podmiotów w latach 2015-2020 najczęściej w gminach. Banie (19%) Najwięcej zarejestrowanych podmiotów koncentruje się na obszarach gmin Chojna (1290), a także Gryfino (947).

Tabela [illegible] Podmioty gospodarcze [illegible] w latach 2013-2020

Nazwa	ogółem							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Banie	400	401	402	409	410	417	459	476
Cedynia	331	340	341	345	336	348	362	373
Chojna	1 177	1 185	1 126	1 113	1 117	1 174	1 225	1 250
Gryfino – obszar wiejski	845	833	851	849	555	894	958	947
Mieszkowice	1 [illegible]	525	529	523	519	547	557	592
Moryń	276	249	260	262	273	291	309	326
Widuchowa	345	382	386	376	390	406	427	442

Źródło: BDL [www.stat.gov.pl/bdl]

Dla [illegible] gmin przeważają mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające od 0-9 [illegible]). [illegible] 120 [illegible] finansowe Unii Europejskiej dotyczące wspierania przedsiębiorczości, w tym granty na rozwój przedsiębiorczości [illegible] do [illegible] nowych przedsiębiorstw. [illegible] brak środków finansowych jest dla nich barierą przed utworzeniem lub rozwojem przedsiębiorstwa (PROBLEM NR 1.12). Warto zauważyć, że podmioty [illegible] 100% [illegible] na terenie gmin, [illegible] w obszarze LGD GIPOW liczyła łącznie 5881 podmiotów gospodarczych, 92,5% [illegible] 5442 rg. Na przedsiębiorstwa zatrudniające od 0 do 9 pracowników [illegible] Podejmowanie Działalności Gospodarczej. [illegible] GIPOW wspiera [illegible] przedsiębiorstwa na etapie rozwoju [illegible] GIPOW wspierała projekty, które przyniosły [illegible]

W perspektywie badanych [illegible] podmiotów [illegible] GIPOW w roku 2017 [illegible]

[illegible] na rynku usług. Na terenie [illegible] handlu hurtowym i detalicznym [illegible] pojazdów. Dominowało w [illegible] zatrudnienie [illegible] w gminie Cedynia (15,7%), Chojna (14,4%), Mieszkowice (12,6%), Moryń (27,5%). Rzadziej [illegible] w gminie Banie (26,3%). Gryfino (22%) oraz Widuchowa (12%) przeważającą rolę odgrywa budownictwo. Z całym [illegible] podmiotów indywidualnych [illegible] w przyszłości będą [illegible] popularniejsze [illegible] turystyczne, branża ogólnobudowlana, branża informatyczna – IT, branża elektryczna [illegible] działający pod [illegible] GPS. [illegible] pełni [illegible] zatrudnienia [illegible] branże wydają się bezzasadne. [illegible] przedsiębiorczość [illegible] pomocy dla osób [illegible] wydają się najbardziej zasadne [illegible]

Podział [illegible] według PKD 2007

Każda z gmin cechuje się swoim indywidualnym podziałem podmiotów gospodarczych. Jednak sekcje F (Budownictwo), G (Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów) stanowią dominującą rolę na obszarze funkcjonowania Stowarzyszenia Dolnodrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich i stanowią ponad 50%.

PODSUMOWANIE

Podsumowując [illegible] na obszarze funkcjonowania Stowarzyszenia DIROW funkcjonują głównie mikroprzedsiębiorstwa, jednakże w [illegible] funkcjonują również większe przedsiębiorstwa, należące do [illegible] firmy [illegible] Elektromontaż [illegible] w Gryfinie, [illegible] Przetwórstwo Drzewne [illegible] jest [illegible] z lokalnie [illegible] liczba podmiotów [illegible] do [illegible] III/2019. Biorąc pod uwagę wszystkie gminy [illegible] 161 [illegible] najczęściej [illegible] według Polskiej Klasyfikacji [illegible] w 2020 roku, w sekcjach handlu hurtowego i detalicznego, a także w sekcji budownictwo. Gdy przyjrzymy się przeciętnym [illegible] uzyskiwanej na rynku pracy [illegible] gminy Banie, Moryń i Mieszkowice. [illegible] przedsiębiorstw działających w sekcji o wysokim charakterze badawczo-rozwojowym. Analiza potencjału przedsiębiorczego nie pozwala na wyciągnięcie [illegible] jednoznacznych wnioskowań [illegible].

[illegible]

Cechy charakteryzujące rynek pracy na obszarach wiejskich różnią się od tych w większych jednostkach miejskich, ponieważ bezrobocie przybiera inny charakter. Co [illegible] charakterystycznym dla tego rynku jest [illegible] i [illegible] zmienne.

Liczba osób bezrobotnych na przestrzeni 2013-2020 [illegible] stabilnie. [illegible] W porównaniu do roku 2013 [illegible] Najwięcej osób bezrobotnych [illegible] stanowią mieszkańcy gminy Chojna.

Sytuacja mężczyzn na rynku pracy w badanym okresie [illegible]. Od roku 2013 liczba [illegible] sukcesywnie spadała, aż do roku 2019. Wzrost liczby bezrobotnych [illegible] w roku 2020. Kluczowym czynnikiem tego wzrostu są skutki pandemii oraz kryzys gospodarczy, który wywołał [illegible] w małych i średnich przedsiębiorstwach. W całym okresie przeważała liczba kobiet bezrobotnych.

[illegible] gmin

	Dane z LSR 2013-2020	BEZROBOTNE ZAREJESTROWANI WEDŁUG GMIN (DANE PÓŁROCZNE) 2020 R. STAN W KOŃCU GRUDNIA - OGÓŁEM
JEDNOSTKA TERYTORIALNA	2013	2020
BANIE	460	146
CEDYNIA	436	197
CHOJNA	1356	515
GRYFINO	546	166
MIESZKOWICE	524	251
MORYŃ	368	172
WIDUCHOWA	593	136
SUMA	4028	1793

Źródło: BDL [www.bdl.stat.gov.pl/bdl/] Wojewódzki Urząd Pracy

Liczba osób bezrobotnych w Polsce [illegible] w okresie przekształceń na obszarze funkcjonowania Stowarzyszenia DIROW pokrywają się z cechami [illegible] liczbą osób bezrobotnych. W roku [illegible] największa negatywna dynamika nastąpiła w 2020 roku [illegible] z 4,5 do poziomu 5,8%. Nie [illegible] wystąpienia pandemii wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2.

Sytuacja mężczyzn w porównaniu do kobiet jest w niekorzystnej sytuacji. [illegible] jest zdecydowanie lepsza. Wskaźnik udziału bezrobotnych kobiet w przeliczeniu do liczby osób w wieku produkcyjnym w poszczególnych gminach [illegible] wyższy niż u mężczyzn. Jednakże taka tendencja jest charakterystyczna dla wszystkich obszarów wiejskich w Polsce.

Rysunek 3 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci dla obszaru LGD D RGW

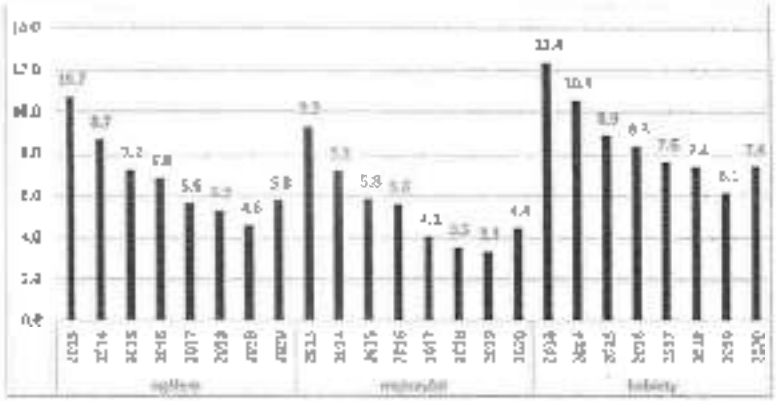

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL (www. http://stat.gov.pl/bdl)

Do podstawowych grup osób najczęściej poszukujących pracy należy zaliczyć:

- osoby do 25 roku życia,
- osoby długotrwale bezrobotne,
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
- osoby po 50 roku życia,
- osoby bez kwalifikacji zawodowych,
- osoby bez doświadczenia zawodowego
- osoby bez wykształcenia średniego,
- osoby samotnie wychowujące dziecko do 18 roku życia,
- osoby, które po upływie kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia
- migranci
- mieszkańcy wsi (np PGR).

Powyższe grupy w największym stopniu narażone są na trudności w znalezieniu pracy. Niska aktywność zawodowa tych osób może mieć szereg negatywnych konsekwencji, zarówno dla samych bezrobotnych, jak i całego społeczeństwa. Przedłużający się okres poszukiwania pracy często prowadzi do bezradności oraz bierności, co gorsze taka sytuacja może doprowadzić do całkowitego wycofania się opisanych wyżej osób z rynku pracy.

Biorąc pod uwagę powiat gryficki największą grupę osób pozostających poza rynkiem pracy stanowią osoby bez wykształcenia średniego. Osoby z wykształceniem gimnazjalnym stanowiły w roku 2020 30,9% a osoby z wykształceniem zawodowym 27,9% wszystkich bezrobotnych. Te dwie osoby z niskimi kwalifikacjami zawodowymi stanowią aż 62,8%.

Kolejną grupą bezrobotnych są osoby długotrwale bezrobotne (osoby, które w ostatnich dwóch latach były zarejestrowane w urzędzie pracy przez co najmniej 12 miesięcy). Według danych opublikowanych na koniec 2020 roku 11 [illegible] osób zarejestrowanych w urzędzie stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Przyczyną takiego stanu, poza złą sytuacją gospodarczą, może być również struktura kształcenia. W związku z tym należy przeanalizować zapotrzebowanie na poszczególne zawody oraz podjąć działania zmierzające do dopasowania kształcenia do potrzeb rynku.

Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych opracowany przez PUP w Gryfinie wskazuje, iż 33% osób bezrobotnych nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych oraz doświadczenia. Dane te pokrywają się z danymi

opublikowanymi przez Wojewódzki Urząd Pracy. Powiat gryficki cechuje się również wysokim odsetkiem osób bezrobotnych w dwóch kategoriach wiekowych: do 25 roku życia oraz powyżej 50 roku życia, których poziom w głównej mierze zależy od starzejącego się społeczeństwa. Mimo dużego doświadczenia, jakim charakteryzują się osoby z tych grup, liczba ofert skierowanych do nich jest niewielka.

W tabeli przedstawione zostały wszystkie zawody, które napotykają największe trudności ze znalezieniem pracy w powiecie gryfickim w okresie dostępności danych (2018 rok).

Rysunek 4 Klasyfikacja zawodowa

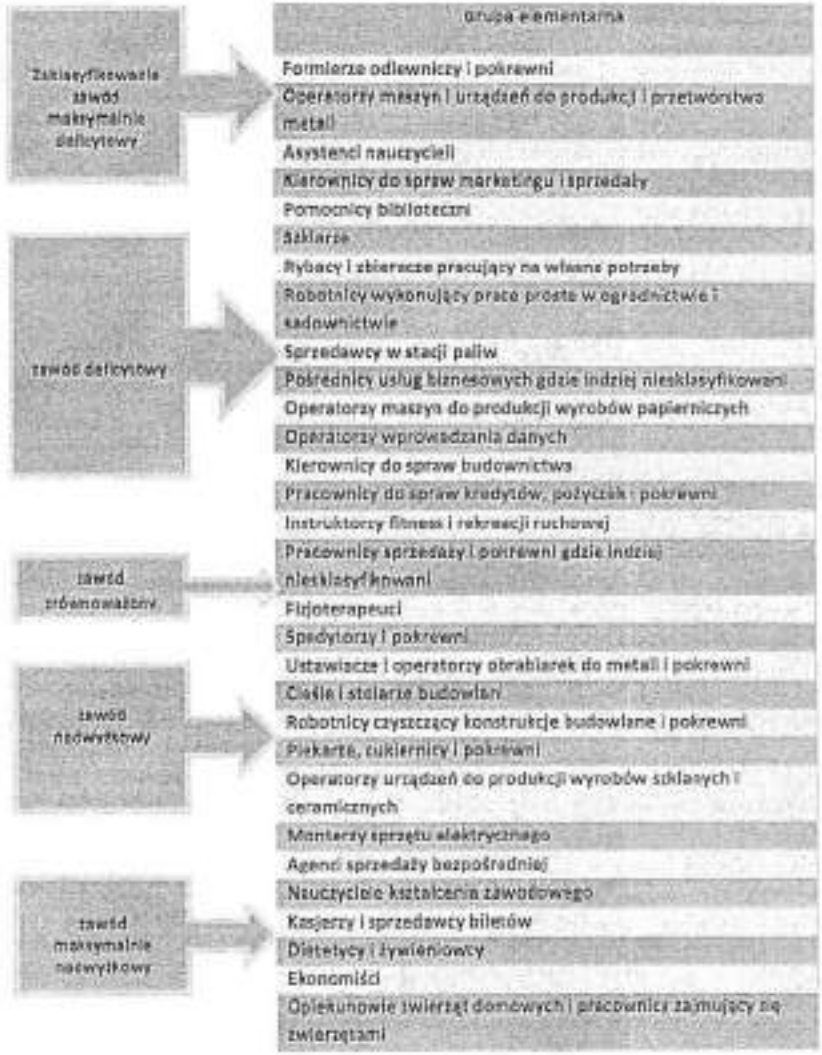

*Monitoring zawodów deficytowych 2018

3	Regulamin Rady LGD (dokument wymaga przyjęcia uchwałą WZ) (– aktualizowany według potrzeb)	• szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Rady/Rad (sposób informowania członków organu o posiedzeniach, zasady archiwizowania dokumentów dotyczących spraw podejmowanych na posiedzeniach, itp.), o ile nie zostały one określone w Statucie, • szczegółowe rozwiązania dotyczące wyłączenia z oceny operacji (sposób wyłączenia członka organu z oceny),
		• szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji (opisywanie wniosków, sposób podziału wniosków do oceny pomiędzy członków organu, zasady przesłanek operacji, itd. decyzji, zasady dokumentowania oceny, wzory dokumentów, itp.) o ile nie zostały określone w Statucie lub innych dokumentach typu „księga procedur", • zasady protokołowania posiedzeń Rady, • zasady wynagradzania członków Rady, • zakres odpowiedzialności członka, któremu zadaniem będzie czuwanie nad prawidłowym przebiegiem procesu decyzyjnego oraz poprawnym opracowaniem dokumentacji dotyczącej wyboru operacji.
4	Regulamin Komisji Rewizyjnej (dokument wymaga przyjęcia uchwałą WZ) (aktualizowany według potrzeb)	• szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Komisji, • zasady prowadzenia działań kontrolnych, • zasady protokołowania posiedzeń
5	Regulamin Zarządu LGD (dokument wymaga przyjęcia uchwałą Zarządu i aktualizowany według potrzeb)	• podział zadań pomiędzy członków Zarządu, • zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Zarządu, • zasady protokołowania posiedzeń, • zasady wynagradzania członków Zarządu bez uszczerbku dla art. 2 ust. 5 z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. 2001 Nr 79 poz. 855, z późn. zm.) („Stowarzyszenie opiera swoją działalność na pracy społecznej członków, do prowadzenia swych spraw może zatrudniać pracowników").
6	Regulamin Biura LGD (dokument wymaga przyjęcia uchwałą Zarządu i aktualizowany według potrzeb)	• zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników, • uprawnienia kierownika biura, • zakresy obowiązków pracowników Biura, • zasady udostępniania informacji będących w dyspozycji LGD

Źródło: Opracowanie własne

3.2.5. Potencjał ludzki LGD a regulaminy rady/zarządu/biura LGD.

Lokalna Grupa Działania Dolnośląska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich jest partnerstwem trójsektorowym odpowiedzialnym za wybór operacji na poziomie lokalnym i ma zapewnić, że wybrane operacje będą zgodne ze strategią.

Osoby zaangażowane w pracę na rzecz LGD powinny mieć odpowiednie kompetencje oraz zasoby do tworzenia i zarządzania procesami rozwoju na poziomie lokalnym. Wiedza, doświadczenie osób zaangażowanych do pełnienia wybranych funkcji w organach/biurze odpowiadają zakresowi merytorycznemu lokalnej strategii rozwoju.

Ponad 50 % zatrudnionych Pracowników Biura posiada niezbędną wiedzę/doświadczenie dokumentami i doświadczenie do wdrażania i aktualizacji dokumentów strategicznych o zasięgu regionalnym/lokalnym. Wszyscy pracownicy mają również doświadczenie we wdrażaniu PROW 2014-2020. Wewnętrzne regulaminy LGD zawierają informacje dotyczące kompetencji wymaganych w LGD na konkretnych stanowiskach

- Rada LGD – Regulamin Rady LGD
  Członkowie Rady LGD zobowiązani są do przedłożenia dokumentacji w zakresie spełnienia kryteriów wyboru Członków Rady zgodnie z Regulaminem Rady LGD
- Zarząd LGD – Regulamin Zarządu LGD
- Pracownicy Biura LGD – Regulamin Biura LGD
  Pracownicy Biura LGD powinni spełnić minimalne wymogi przy ubieganiu się o zatrudnienie. Wybór pracowników w oparciu o wymogi formalne oraz merytoryczne

2. Charakterystyka obszaru i ludności objętej wdrażaniem LSR

2.1 Zwięzły opis obszaru LSR

Lokalna Grupa Działania DIROW znajduje się na terenie powiatu gryfickiego leżącego w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Stowarzyszenie Dorzecze Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich koncentruje w swoim gronie powiatu gryfickiego. Stowarzyszenie obejmuje: Gminę Banie, Gminę i Miasto Cedynia, Gminę i Miasto Chojna, Gminę i Miasto Mieszkowice, Gminę i Miasto Moryń, Gminę Gryfino, Gminę Widuchowa. Gminy obszaru LGD DIROW leżą na kontynentalnym Szlaku Odrzańskim oraz położone są w pasie Rzeki Odry. Całe obszar LGD jest gminą leżącą na względem geograficznym. Uwagę zwiększa fakt, że gminy wchodzące w skład LGD sąsiadują ze sobą i położone są w jednym historycznie ukształtowanym obszarze (położenie w granicach administracyjnych jednego powiatu, a w rezultacie wspólne elementy wspólne). Obszar LGD DIROW od zachodu graniczy z Republiką Federalną Niemiec – Land Brandenburgia, przez południowy wschód: gminą Stare Czarnowo (powiat gryfiński), gminami Pyrzyce, Bielice, Kozielice (powiat pyrzycki), a także gminami Widuchowa, Dębno i Bolesławiec (powiat myśliborski). Teren ten cechuje się dogodnym położeniem geograficznym oraz turystyczno - krajobrazowym. Na całym obszarze znajdują się atrakcyjne zabytki oraz liczne obiekty dziedzictwa kulturowego i historycznego.

Tabela 1 Obszar LSR [illegible] na dzień 31.12.2020

L.p.	Nazwa Gminy	Typ Gminy	Powierzchnia w km2	Ludność ogółem	Ludność na 1 km2
1	BANIE	Gmina wiejska	206	5946	29
2	CEDYNIA	Gmina miejsko - wiejska	163	4101	25
3	CHOJNA	Gmina miejsko - wiejska	332	13412	40
4	GRYFINO	Gmina miejsko - wiejska	244	10465	43
5	MIESZKOWICE	Gmina miejsko - wiejska	259	6739	26
6	MORYŃ	Gmina miejsko - wiejska	125	4174	34
7	WIDUCHOWA	Gmina wiejska	210	5121	24
	SUMA		1537	49960	221
	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]

Źródło: opracowanie własne

2.2 Mapa obszaru LSR DIROW

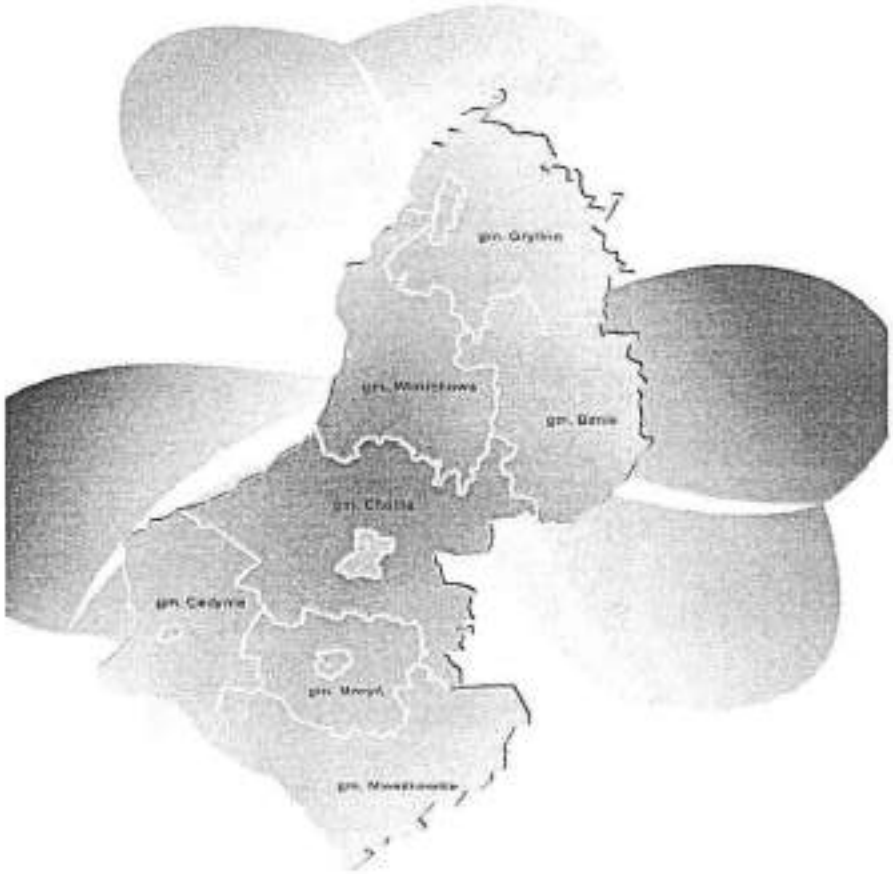

Źródło: Opracowanie własne

Największą obszarową gminą LGD jest gmina miejsko - wiejska Chojna (ponad 332 km2), najmniejszą Moryń (125 km2). Wielkość zatem [illegible] gmin [illegible]

Sytuacja społeczno-gospodarcza na terenie obszaru LSR

Zagrożenia trwałą marginalizacją na obszarze LSR

Zgodnie z zapisami [illegible] gminy [illegible] marginalizacją, [illegible] w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego [illegible] się 4 gminy wchodzące w skład LGD. Są to Gminy:

1. Banie
2. Cedynia
3. Moryń
4. Widuchowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Z uwagi na ograniczenia dotyczące możliwości pozyskiwania osób mających problem z dostępem do rynku pracy zgodnym z ich kwalifikacjami, w tym grup w niekorzystnej sytuacji – osób z niepełnosprawnościami, chorujących przewlekle, osób z niskim poziomem kwalifikacji, osób powyżej 50 roku życia, osób mających problem z dojazdami, w tym mieszkańców terenów po PGR i migrantów. (Osoby w niekorzystnej sytuacji 1,2,3,4,5)

PODSUMOWANIE

Sytuacja na rynku pracy na obszarze funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania DIRDW cechuje się typowymi problemami charakterystycznymi dla obszarów wiejskich w całym kraju. Wielkość bezrobocia oraz liczba osób biernych zawodowo, w tym osób z niepełnosprawnościami, osób powyżej 50 roku życia oraz osób przebywających na tym obszarze. Najważniejszym problemem w zakresie rynku pracy jest brak miejsc aktywnego włączenia społecznego w całą problematykę równości szans, niedostosowanie i aktywizacja zawodowa, oraz zwiększenie dostępu do zatrudnienia, w szczególności osób w bezrobociu w sytuacji PROBLEM. W. Wyżej 2 CR, sytuacji jest częściowo obecny w Gminach. Ich ograniczenie jest możliwe poprzez realizację przedsięwzięć zmierzających do zatrudnienia, w tym zapewnienie odpowiednich środków w LSR na ten cel przedsięwzięcie wpisujące się w zakres wsparcia.

Obecnie społeczeństwo tworzy przedsiębiorstwa społeczne, które łączą w swojej działalności cele społeczne i ekonomiczne. Organizacje tego rodzaju dużym zapałem angażują się w rozwój i integrację regionu. W gminach współpracujących w Stowarzyszeniu Dolnosudecka Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich istnieją cztery organizacje działające w sferze ekonomii społecznej. Najczęściej przyjmują się fundacje, w tym są fundacja wsparcia Rolnictwa Ekologicznego oraz Małej Środkowej, Przedsiębiorczości Gospodarczej "Grylita", Fundacja Nowy Sądecki, Fundacja Kuźnia Kreatywna w Chojnie, Fundacja Hospicjum Świętej Róży w Chojnie, Fundacja Dom Rodzinny w Łysogórkach do Usamodzielnienia Wychowanków Domów Dziecka Jesus.

Na obszarze LGD znajdują się również spółdzielnie socjalne, które są sprawczą formą przedsiębiorczości w społeczeństwie. Tworzą je w większości osoby zagrożone marginalizacją ze względu na bezrobocie, niepełnosprawność czy chorobę psychiczną, które mają trudności w znalezieniu pracy. Spółdzielnie socjalne można mnożyć m. in. w gminie Bania (Spółdzielnia Socjalna „PAZDEM"), oraz w gminie Mieszkowice (Spółdzielnia Socjalna „Przemysł"), Zelenogrodzie, Widuchowa, Gryfino. Warto pomóc im w utrzymaniu przedsiębiorstw społecznych na terenie LGD.

Firma gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w 2020 roku na obszarze Stowarzyszenia Dolnosudecka Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich wynosiła 2601. Głównym Urząd Statystyczny w ramach liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej nie wyodrębnia obszaru wiejskiego. Gryfino największa liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej występuje w gminach Chojna - 591 osób i Gryfino - 497 osób. Największa liczba osób korzystających z pomocy społecznej są to mieszkańcy terenów po byłych PGR, osoby w niekorzystnej sytuacji. Są Warto przy planowaniu kierunków wsparcia zwrócić się pod patronatem działań przeciwdziałających im środowisku. Udział liczby osób korzystających z środowiskowej pomocy społecznej na obszarze LSR w liczbie mieszkańców obszaru na tle ogółu według stanu na koniec 2020 roku w porównaniu do stanu z 31 grudnia 2020 roku nie odzwierciedla problemu wagowego. Na terenie LGD DIRDW zauważono zwiększenie liczby uchodźców z Ukrainy. Osoby te mają problemy ze znajomością języka polskiego oraz trudności przy pracy w niekorzystnej sytuacji 1]

Tabela 17 Osoby korzystające z pomocy społecznej

	OSOBY KORZYSTAJĄCE Z ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WG KRYTERIUM GOSPODARSTW DOMOWYCH EKONOMICZNYCH GRUP OGÓŁEM
JEDNOSTKA TERYTORIALNA	2020
BANIE	323
CEDYNIA	411
CHOJNA	591
GRYFINO	0
MIESZKOWICE	343
MORYŃ	326
WIDUCHOWA	497
SUMA	2 601

Źródło: GUS (www.bdl.stat.gov.pl/bdl)

Dostęp do kulturowych imprezy sportowe

Mieszkańcy odgrywają ważną rolę w życiu społecznym. Szczególne miejsce wydarzenia to imprezy cykliczne o charakterze historycznym, kulturowym. Społeczność lokalna przewyższa jest do świąt plenerów, które jest kierowane na obszarze LGD w czasie wakacyjnym, a dzięki wzrostowi przez lokalne.

Szczególnie na obszarze LGD DIRDW ponad 21 bibliotek. Liczba domów kultury w gminach wynosi 9 placówek. Będąc wielką rolę na obszarach wiejskich odgrywa aktywizacja osób. Ważnym aspektem pracy na społeczną lokalną jest zwiększenie dostępu na rzecz integracji i aktywności mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem ludzi młodych i seniorów. Warto zachęcać takie działania, które pobudzą chęci ludzi młodych i seniorów do aktywnego włączania się w społeczności lokalne. Dobrym rozwiązaniem jest pozyskiwanie innowacyjnych rozwiązań do pracy z tymi grupami. W ramach takich organizacji na obszarach LGD DIRDW są czynne m. in. Koła Gospodyń Wiejskich, świetlice wiejskie, Huby sportowe.

Na terenie gmin znajdują się świetlice wiejskie, w których organizowane są zajęcia rozwijające zainteresowania, warsztaty, wieczornice kulturalne, kawiarenki, posiadające wyposażenie i zdatne do wykorzystania i adaptacji świetlic. W niektórych wsiach wiejskich brak jest odpowiednich wyposażenia lub nie istnieje, wymaga gruntownych remontów. W wielu miejscowościach brak jest miejsc spotkań aktywnych mieszkańców.

Zasada równości szans nadrzędnym celem ma prowadzić do podejmowania działań na rzecz osiągnięcia stanu – wszystkim zagwarantowanie wszelkim możliwości uzyskania takiej samej wartości zadowolenia, równe prawa i równe obowiązki oraz możliwy równy dostęp do zasobów środków materialnych, usług i dóbr, których mają korzystać. Zasada ta ma zwiększyć możliwość wyboru dróg życiowych oraz ograniczyć wszelkiego rodzaju stereotypów. W związku z horyzontalnym charakterem zasad niedyskryminacji w ramach zasady zapewnić także pozwalające na przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji, w tym dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność.

Przykładowe działania realizowane w projektach, które LGD DIRDW chciałaby zrealizować:

- kursy komputerowe, szkolenia, doradztwo na miejscu realizacji wsparcia,

• dostosowania architektoniczne budynków niedostępnych (np. zmiana miejsca realizacji projektu, budowa tymczasowych podjazdów, montaż platform, windy, podnośników, wprowadzanie elementów kontrastowych i wypukłych pod kątem osób niewidomych i słabowidzących, itp.);

• dostosowanie infrastruktury komputerowej (np. zakup, wypożyczenie programów powiększających, mówiących, kamer do czytania z ekranu, podpięcie do sieci jezdnym mrugowym, drukarek materiałów w alfabecie Braille'a);

• dostosowanie akustyczne (zakup lub wypożyczenie i montaż systemów wspomagających słyszenie, np. pętli indukcyjnych, systemów FM);

• asystent tłumaczący na język łatwy;

• tłumacz języka migowego;

• przewodnik osoby mającej trudności w widzeniu;

• alternatywne formy przygotowania materiałów projektowych (audiowizualnych, informacyjnych, itp.);

• wydłużony czas wsparcia (wydłużający np. konsultacje i warsztaty, tłumaczenie na język migowy, wolniejszy mówienia, odczytywania komunikatów i ust, stosowanie języka łatwego, itp.);

• dostosowanie wyżywienia, uwzględnienie specyficznych potrzeb żywieniowych;

• nagrywanie wykładów;

• stosowanie druku powiększonego;

• dodatkowe konsultacje;

• pomoc dla osób z niepełnosprawnością.

Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w praktyce oznacza zapewnienie kobietom i mężczyznom możliwości korzystania na równych zasadach z usług publicznych, równego dostępu do rynku pracy, czy też możliwości pełnego włączania się w aktywność polityczną i obywatelską. Moc ma jest jednak realizacja działań równościowych, które ewidentnie preferują tylko jedną płeć. Mowa tutaj o działaniach wyrównawczych. Działania wyrównawcze polegają na preferencyjnym traktowaniu osób lub grup, które napotykają na szczególne bariery ograniczające im korzystanie z równych dostępu do zasobów i dóbr społecznych. Tym samym grupa objęta działaniami wyrównawczymi będzie mogła skorzystać z dodatkowych form wsparcia czy nawet działań wyłącznie dla niej skierowanych. Realizacja zasady równości szans kobiet i mężczyzn na obszarze LGD DIROW ma prowadzić do osiągnięcia celów na rzecz osiągnięcia takiego stanu, w którym kobietom i mężczyznom przyznaje się równe prawa, równe uprawnienia i równy dostęp do zasobów. Równość szans nie kwestionuje biologicznych różnic występujących pomiędzy kobietami i mężczyznami. Chodzi o takie działania tych aspektów, które w rozmaity sposób mogą uprzedzać pełne uczestnictwo kobiet i mężczyzn w poszczególnych obszarach życia społecznego, uniemożliwiając im osiągnięcie samorealizacji i wyboru, także życiowego, które wynikają z osobistych potrzeb, a nie jest wynikiem narzuconych norm społecznych. Instytucje pośredniczące, jak jest nieuniknione, LGD DIROW mają znaczący wpływ na to, w jakim zakresie i w jaki sposób realizowana jest zasada równości szans kobiet i mężczyzn, w ramach wydatkowania środków własnych.

Szczegółowo odpowiedzialnością w zakresie realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn obejmuje przede wszystkim:

• informowanie (lub szkolenie) beneficjentów w takiego praktyczne realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w projektach (np. poprzez strony internetowe, ulotki, seminaria, konferencje, spotkania informacyjne, przewodniki dla beneficjentów i inne);

• zapewnienie, że zasada równości szans kobiet i mężczyzn jest znana i respektowana przez wszystkie osoby zaangażowane w prace komisji oceny projektów;

• monitoring zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach sprawozdawczości na bieżąco oraz danych wskaźników w podziale na płeć, analiza wdrażania równości szans kobiet i mężczyzn w ramach sprawozdań rocznych;

• przygotowywanie Planów Działań, dokumentacji konkursowej, materiałów informacyjno-promocyjnych i innych dokumentów.

5. [illegible] i kulturowe [illegible]

Na obszarze funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania DIROW znaleźć można liczne zabytki pochodzące między innymi z okresu późnorenesansowego, a także średniowieczne ustawy przestrzenne miast. Typowe zabudowy rodzi można oglądać w południowej części gminy Morynia w Mieszkowicach. Wśród najstarszych zabytków znajdują się m. in.: Bazyla Prostokątna z XIX wieku (Mieszkowice), Bazyla Prostokątna z XIV wieku (Kamień), Xiv w. ruiny Zamek Zakonu Joannitów w Swobnicy (Barnim), Obwarowania miejskie w tym bramy, baszty całkowicie i fragmenty murów miejskich (Chojna), rzadkie w Chojnie, którego budowa rozpoczęła się w końcu XIII wieku a zakończyła się w wieku XV oraz także w miejscowości Cedynia wybudowany w 1840 roku. Lista zabytków całego obszaru LGD DIROW jest bardzo obszerna. Można stwierdzić, że w ramach szeroko rozumianego dziedzictwa, dla gmin współpracujących z LGD DIROW znajdują się obiekty warte odwiedzenia. Zabytki znajdujące się na terenie LGD wymagają jednak licznych remontów i udostępniania (PROBLEM 5).

Należą do nich między innymi: Miejskie mury obronne w Chojnie, Mury obronne w Mieszkowicach, Bazyla Prostokątna w Kamień, Ratusz w Chojnie, Obwarowania miejskie w Chojnie.

Na obszarze gmin współpracujących z LGD DIROW znaleźć można także zabytkową infrastrukturę sakralną. W każdej z gmin można odnaleźć zabytkowe kościoły np. Gotycka Kaplica św. Jerzego w Zamku (pochodząca w 1417 r.), Kościół pw. Wniebowzięcia NMP (Cedynia), Kościół św. Gertrudy (Chojna), Kościół pw. Przemienienia Pańskiego (Mieszkowice), Kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Marwicach z przełomu XVIII/XIX wieku (Widuchowa).

6. [illegible]

Do obszarów atrakcyjnych turystycznie należą zarówno walory przyrodnicze (naturalne) jak i walory antropologiczne. Rozwój turystyki powinien być jednym z ważniejszych punktów rozwoju społeczno gospodarczego na obszarze funkcjonowania Stowarzyszenia Odrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich. Położenie tego obszaru przy dużym ośrodku miejskim, jakim jest Szczecin oraz bliska odległość od granicy powoduje większość. Ii przy dobrze rozbudowane, bazie noclegowej możliwe jest wzrost liczby turystów przyjeżdżających do gmin współpracujących z LGD DIROW.

Osoby lubiące aktywne spędzanie czasu mogą korzystać z dużej ilości szlaków rowerowych w każdej z gmin należących do Lokalnej Grupy Działania. Na obszarze powiatu gryfińskiego istnieje kilka uznanych szlaków rowerowych m. in.: szlak Orzeńsko-Bukowy, szlak Wałtyńsko-Tywiński, szlak "Dolina Odra, szlak Leśny. Wiele szlaków powinno jeszcze zostać wyznaczony oraz powinna na nich znaleźć infrastruktura turystyczna, rekreacyjna lub sportowa(PROBLEM 6). Alternatywą dla dzielnicy są szlaki kajakowe. Obszar posiada się ciekawą zabudowę, jeszcze, posiadają tętniącym dużą ilością zabytków, miejsc dziedzictwa i lokalnych atrakcji. Najdłuższym szlakiem jest mierzący 164,1 km szlak Nadodrzański. Podczas pieszej wycieczki na tym szlaku, możemy jest jednocześnie zwiedzanie ciekawych zabytków oraz pomników przyrody.

Poniżej zaprezentowane zostały najważniejsze miejsca przyrodnicze gminy należące do LGD w skali kraju, a także atrakcje turystyczne i zabytki.

Najważniejsze atrakcje turystyczne i przyrodnicze
Cedynski Park Krajobrazowy
Rezerwat przyrody Jezioro Siecino
Rezerwat przyrody Bielinek
Rezerwat przyrody Dąbrowa Krzymowska
Rezerwat przyrody Olszyna Żródliskowa
Rezerwat przyrody Olszyny Ostrowskie
Rezerwat przyrody Wyspowisko Cedyńskie
Park Krajobrazowy Doliny Dolnej Odry
Droga Bałtycka
Krzywiński
Szczeciński Park Krajobrazowy „Puszcza Bukowa"

Na obszarze gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia LGD [illegible] występują obszary objęte ochroną przyrody Natura 2000. Do obszarów Natura 2000 należy: Dolina Dolnej Odry, Dolna Odra (powiat: gorzowski, myśliborski, policki, gryfiński, Szczecin), [illegible] (powiat: [illegible], pyrzycki, gryfiński), [illegible] (powiat: gryfiński), Międzyodrze [illegible] (powiat: gryfiński), [illegible] (powiat: gryfiński), Ostoja [illegible] (powiat: [illegible], gorzowski, myśliborski, gryfiński), [illegible] (powiat: [illegible]), Wzgórza Moryńskie (powiat: gryfiński), [illegible] (powiat: gryfiński), Ostoja [illegible] (powiat: gryfiński), Wzgórza [illegible] (powiat: stargardzki, gryfiński, Szczecin). Na co najmniej 80% gmin objętych LSR znajdują się formy ochrony przyrody.

Atrakcje turystyczne obszaru LGD [illegible]

Jezioro Morzyckie – położone jest na obszarze Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Swoją powierzchnią obejmuje 342,7 ha. Powierzchnia ta pozwala na rozwinięcie się atrakcji wodnych. Na jeziorze Morzyckim możliwe jest uprawianie żeglarstwa, kajakarstwa oraz wędkowanie. Jest to również obszar [illegible].

Jezioro [illegible] – położone w odległości 5 km od Gryfina. Jest to obszar szczególnie dla osób, które lubią aktywnie wypoczywać. W okresie letnim [illegible]. Przy jeziorze znajduje się kąpielisko „Rusałka” [illegible] – domki campingowe, pole namiotowe.

[illegible] „Bez Granic” w [illegible] – [illegible] około 16 minut [illegible] od kwietnia do października.

„[illegible]” w [illegible]

[illegible] – muzeum jest [illegible]. Największą liczbę eksponatów stanowią rzeczy codziennego użytku m.in. maszyny do szycia.

Geopark „Kraina polodowcowa nad Odrą" – położony jest na terenach przygranicznych po obu stronach rzeki, powiązanych wspólnym dziedzictwem kulturowym i historią – nie tylko geologiczną. Po stronie polskiej Centrum Geoparku znajduje się w miasteczku Moryń w południowej części powiatu gryfińskiego, a po stronie niemieckiej w miejscowości Gross-Ziethen koło Joachimsthal. W ramach parku można zobaczyć ekspozycję poświęconą [illegible], ścieżka dydaktyczna „Aleja [illegible]”, „Kamienny Ogród”.

Kościół [illegible] – powstała w 1248 roku [illegible]. Jest to jeden z najstarszych zabytków na terenie powiatu gryfińskiego. [illegible] prezbiterium. Całość nakryta jest dwuspadowym dachem.

Kościół [illegible] w Chojnie – jeden z największych [illegible] w Polsce, [illegible] w latach 1389 – 1407 [illegible], rozbudowany w XV wieku przez Henryka Brunsberga [illegible] w województwie zachodniopomorskim [illegible] wieżą widokową.

Rejon Pamięci Narodowej – położony na obszarze Cedyńskiego Parku Krajobrazowego w [illegible] upamiętnia [illegible] w bitwie pod Cedynią, [illegible] nad Odrą [illegible] 1945 roku. Monumenty oraz tablice pamiątkowe znajdują się również w [illegible]. Całość w Rejonie Pamięci Narodowej [illegible] (Siekierki), pomnik [illegible] Armii Wojska Polskiego (Stare Łysogórki).

[illegible] – znajdują się w [illegible] w Cedyni, Starych Łysogórkach, Gozdowicach [illegible] z Rejonem Pamięci Narodowej.

W samym centrum Cedyni [illegible] w 1966 roku Muzeum Regionalne. Można w nim [illegible], a także [illegible] archeologii [illegible].

W Starych Łysogórkach [illegible] Muzeum [illegible] Wojska Polskiego. Zgromadzono w nim przede wszystkim eksponaty związane ze szlakiem bojowym [illegible] Armii Wojska Polskiego, ale jest też ekspozycja [illegible] i broni z

[illegible] nad Odrą. Trzecią placówką muzealną jest Muzeum [illegible] Wojska Polskiego w Gozdowicach. Mieści się ono w budynku, który podczas forsowania Odry w 1945 roku był siedzibą dowództwa [illegible] Armii Wojska Polskiego [illegible]. Można tam obejrzeć [illegible] do przeprawy na wodzie przez Odrę w 1945 roku.

[illegible] – obiekt znajdujący się w Cedyni mierzy 14 metrów. Wieża jest jedną z [illegible] atrakcji turystycznych [illegible]. Widok z punktu widokowego pozwala zobaczyć w całej okazałości okoliczne tereny.

Góra Czcibora – powstała w 1972 roku [illegible] bitwy pod Cedynią. Monument wychodzi z podnoszącego się do [illegible] 16 m wysokości [illegible]. Na wzgórze prowadzi 230 kamiennych schodów. Na [illegible] u podnóża góry znajduje się [illegible] bitwy.

Baza noclegowa na obszarze funkcjonowania LGD [illegible] w roku 2020 [illegible] 11 obiektów, do których zalicza się m.in. [illegible]. Tak mała liczba obiektów noclegowych na obszarze LGD [illegible] jest [illegible] w mieście Szczecin. Warto jednak zwiększyć liczbę miejsc noclegowych [illegible] podwyższonym standardzie. Liczba miejsc noclegowych na terenie LGD jest bardzo mała(PROBLEM). [illegible] w większym stopniu angażować się w [illegible]. Należy [illegible] w miejscowościach Banie i Widuchowa obiektów noclegowych nie ma wcale. Kluczowym aspektem staje się zaplanowanie środków na powstanie obiektów noclegowych. Szansą w tym temacie wydaje się powstawanie gospodarstw agroturystycznych [illegible].

Tabela 18 Turystyczne obiekty noclegowe

Nazwa	ogółem							
	obiekty ogółem [illegible]							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Banie	2	1	0	0	0	0	0	0
Cedynia	3	3	3	3	3	2	2	2
Chojna	4	4	3	3	4	2	1	2
Gryfino - obszar wiejski	2	2	2	4	4	4	4	3
Mieszkowice	1	0	0	1	1	1	1	1
Moryń	2	3	3	3	3	3	3	3
Widuchowa	1	1	0	1	1	1	0	0
suma	15	14	11	15	16	13	11	11

Źródło: [illegible]

[illegible] liczby turystów na obszarze LGD [illegible] korzystających z noclegów [illegible] Niemiec [illegible] jest niewielką odległością [illegible] turystycznymi dostępnymi w powiecie gryfińskim. Należy zauważyć, że liczba turystów [illegible] terenu [illegible] od roku 2013 [illegible] pandemia oraz kryzys gospodarczy spowodowały, że liczba turystów odwiedzających teren LSR spadła. [illegible] 2020 roku [illegible] do 2024.

Tabela 19 Zagraniczni turyści korzystający z usług noclegów

Nazwa	ogółem							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Cedynia	2 365	3 451	2 170	2 593	2 944	1 897	976	512
Chojna	223	143	58	357	472	453	80	1 430
Gryfino – obszar wiejski	29	0	3	0	0	0	31	0
Mieszkowice	6	0	0	244	0	0	0	0
Moryń	480	384	358	661	425	493	911	141
Widuchowa	5	0	0	20	0	0	0	0
Suma	3 101	4 [illegible]	2 589	3 875	3 841	2 843	2 998	2 083

Źródło: BDL (www.bdl.stat.gov.pl/bdl), informacje pozyskane z Urzędów Gmin

Wzrost liczby na obszarach wiejskich odpowiada gospodarstwa agroturystyczne. Agroturystyka może być sposobem na poprawę sytuacji materialnej rolników. Rozwoju tej działalności nie jest łatwy, ponieważ trzeba dostosować budynek do wszystkich standardów wymaganych przez władze, jest to jednak główna alternatywa dla mniejszych gospodarstw rolnych. Ten rodzaj turystyki od kilku lat rysuje się popularności. Głównym determinantem wzrostu atrakcyjności tego rodzaju obiektów jest interesujące położenie w pobliżu jezior.

Wskaźnik Schneidera, inaczej nazywany wskaźnikiem intensywności ruchu turystycznego, wskazuje liczbę turystów korzystających z noclegów przypadających na 1 000 mieszkańców. Analizując wskaźnik intensywności ruchu turystycznego, należy stwierdzić, wskaźnik ten dla województwa zachodniopomorskiego jest całkowicie wysoki.

Tabela 20 Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego – Schneidera

Nazwa	turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności							
	ogółem							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Powiat gryfiński	273.09	345.48	276.13	329.50	316.30	260.99	267.20	191.94

Źródło: BDL (www.bdl.stat.gov.pl/bdl)

Podsumowując, na obszarze gmin współpracujących z Stowarzyszeniem DRDW istnieje znaczny potencjał turystyczny, jednakże w stosunku do bezpośredniej konkurencji gmin położonych nad morzem, pozycja obszaru LGD DRDW nie jest korzystna. Ważne jest, aby zarówno władze samorządowe, jak i osoby prywatne funkcjonujące w branży turystycznej, promowali kluczowe dla rozwoju turystyki obszary w tym walory przyrodnicze oraz atrakcje turystyczne. Poszerzanie bazy noclegowej, a także bogactwo zaniechej dzięki pozwoli na ściągnięcie nowych turystów.

Rozwój agroturystyki powinien być drugim filarem rozwoju turystyki na terenie Stowarzyszenia DRDW. Obszary wiejskie, jakimi charakteryzują się gminy należące do Stowarzyszenia są idealnym miejscem do rozwoju tego typu turystyki. Liczba walory przyrodnicze oraz krajobrazowe, a także zaplecze infrastrukturowe na pozwala określić będący obszar jako obszar o dużym potencjale rozwoju agroturystyki. Bardzo ważnym elementem rozwoju agroturystyki jest równocześnie rozwój usług towarzyszących. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć usługi

transportowe, czy też przewodników turystycznych. Ważne jest, aby zapewniono gościom wszystkimi rozrywkę, której nie mogą uzyskać w dużych ośrodkach turystycznych, taką jak np. nauka rzemiosła ludowego czy kontakt ze rzemieślnikami-gospodarzami.

Badane tereny cechują się bardzo dużym potencjałem dla rozwoju aktywnej turystyki, aczkolwiek atrakcyjność regionu pod kątem aktywnego wypoczynku jest raczej niska (PROBLEM 4). Zarówno pewne ukształtowanie stanowi wiązanie spędzanie czasu z rodziną i przyjaciółmi. Dzięki Wartykom nie mają Mieszkańcy dużą bogatą propozycję sportów wodnych: żeglarstwo, kajakarstwo, rowery wodne. To właśnie w tej sferze turystyki powinien rozwijać się obszar LGD DRDW. Obecnie obszar który winna być fundamentem do zwiększania się atrakcyjności turystycznego obszaru.

[illegible]

4 gminy należące do LGD DRDW zostały wskazane jako obszary problemowe w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030: są to gminy Cedynia, Banie i Moryń (pozostałe obszary problemowe), Widuchowa (obszar problemowy zarówno w sferze społecznej jak i ekonomicznej). Wszystkie te samorządy zostały uznane za gminy zagrożone trwałą marginalizacją. Dla takich obszarów problemowych było wyznaczenie w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego obszaru strategicznej interwencji (OSI) – Strefy Specjalnego Wsparcia. Wszystkie 6 gmin (bez obszaru wiejskiego Gryfina – dla którego nie ma danych) mogłyby zakwalifikowane do Strefy Specjalnego Wsparcia. Oznacza to, że ich sytuacja odpowiada najważniejszym problemom SSW, którymi są:

- kumulacja negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych,
- depopulacja,
- niewykorzystywany potencjał w rozwoju turystyki,
- słaba dostępność komunikacyjna,
- słaba dostępność do usług publicznych,
- duży odsetek małych miast w przeszłości obsługujących obszary wiejskie (PGR-ów), obecnie zdegradowanych, położonych w znacznej odległości od ośrodka wojewódzkiego.

[illegible]

Powierzchnia użytków rolnych wynosi 53,48 % ogólnej powierzchni obszaru z czego niemal 45,5 % stanowią grunty orne (dane dotyczą całego powiatu gryfińskiego).

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że w 2020 roku udział zatrudnionych w rolnictwie na terenie powiatu gryfińskiego wynosił 18,3% ogólnej liczby pracujących mężczyzn. Kobiet (wg Polskiej Klasyfikacji Działalności, dział A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo). W oparciu o dane pozyskane z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dane za lata 2020-2021) łącznie w na terenie LGD DRDW w roku 2021 znajdowało się 1592 gospodarstw rolnych.

Spośród gmin największa liczba gospodarstw rolnych znajdowała się w gminie Cedynia – 321, w gminie Gryfino znajdowało się 296 gospodarstw rolnych, w gminie Mieszkowice – 265, w gminie Widuchowa – 203, w gminie Banie – 194, w gminie Cedynia – 169, a w gminie Moryń – 116.

Z przeprowadzonych konsultacji ankietowych wynika, że największe problemy związane w środowisku lokalnym są to: bezrobotnych (osoby w niekorzystnej sytuacji). Ich wyłączeń społeczno – ekonomiczne znacznie odbiega od poziomu pozostałych gospodarstw, wolny mieszkańcami podczas dyskusji wyrażali swoje obawy przed nadchodzącą przyszłością, np. podczas konsultacji grupowych. Podczas indywidualnych konsultacji wyrażali również swoje zainteresowanie próbą poszukiwania nowych rozwiązań dla prowadzenia działalności.

[illegible]

Na obszarze Stowarzyszenia Dolnoodrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich istnieje wiele produktów lokalnych. Promocja dziedzictwa kulinarnego stanowi ważny aspekt dla regionu. Produkt lokalny stanowi ważny element imprez organizowanych na terenie LGD. Znane są tu wyroby z niepasteryzowanego mleka koziego np. twarogi, sery, sery podpuszczkowe, [illegible] pleśniowe [illegible] gmina Widuchowa. W regionie wytwarzany jest także napój Barabas – jest to napój ziołowy [illegible]. Miody oraz Akacjowy Miód Cedyński – produkt regionalny, w roku [illegible] otrzymał pierwszą nagrodę w konkursie Nasze Kulinarne Dziedzictwo. Wśród produktów lokalnych oprócz żywności można do czynienia z rękodzielnictwem, gdzie ważne miejsce odgrywa wyplatanie koszy wiklinowych – gmina Moryń. W gminach współpracujących z LGD DIROW istnieją różnego typu farmy ziołowe. Największa powierzchnia gatków [illegible] znajduje się w gminie Chojna. Natomiast największa powierzchnia lasów w gminie Widuchowa, Gryfino oraz Chojna. Duża powierzchnia [illegible] terenów, leśnych umożliwia zalesienie [illegible], jak i turystom stwarza możliwość wypoczynku na świeżym powietrzu.

[illegible]

Edukacja rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Taki proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyśpieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej, a co za tym idzie zróżnicowane są szanse życiowe poszczególnych grup ludności np. młodzież miejska i wiejska, dorosłych bez wykształcenia [illegible] wykształceniem [illegible].

Na terenie LGD DIROW uczniowie mogą pobierać naukę w szkołach podstawowych (25 sztuk), ponadpodstawowych zorganizowanych w dwóch zespołach szkół w Gryfinie i w Chojnie, szkół specjalnych zorganizowanych w Zespole Szkół Specjalnych w Nowym Czarnowie oraz Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Chojnie, jednej placówki oświatowej – Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gryfinie i filii w Chojnie, a także dla Liceum Ogólnokształcącego w Gryfinie. Na terenie LGD działa jedna placówka niepubliczna otrzymująca dotacje z budżetu powiatu – Niepubliczny Dom Wczasów Dziecięcych w Gryfinie.

Ludzie młodzi po skończeniu szkół średnich, a czasem już w jej trakcie wyjeżdżają z naszego obszaru i bardzo duży odsetek społeczności na tereny LGD DIROW nie wraca. Odpływ ludzi młodych (PROBLEM 5) powoduje, iż problem starzejącego się społeczeństwa (PROBLEM [illegible]) staje się jeszcze większy.

[illegible]

Wspólna polityka rolna stawia dobre praktyki środowiskowe na pierwszym miejscu w rolnictwie i leśnictwie w UE. Dzięki temu ochrona planety i przyszłość żywności to priorytety, które idą ze sobą w parze.

Wspólna polityka rolna (WPR) ma trzy jasne cele środowiskowe, z których każdy znajduje odzwierciedlenie w strategii [illegible]:

- [illegible] łagodzenie zmiany klimatu,
- ochrona zasobów naturalnych,
- zwiększanie różnorodności biologicznej.

[illegible] odpowiedzialne [illegible], takimi jak pestycydy i nawozy.

Celem WPR jest osiągnięcie celów środowiskowych w sposób społecznie i ekonomicznie zrównoważony dla rolników, społeczności wiejskich i całej UE.

[illegible]

Środki [illegible] do ekologicznego rolnictwa i egzekwowania przepisów środowiskowych stanowią centralną część WPR.

- [illegible] łączą wsparcie finansowe z unijnym [illegible] dotyczących środowiska oraz [illegible];
- [illegible] wprowadziły obowiązkowe [illegible] utrzymanie trwałych użytków zielonych, różnorodność upraw i obszary proekologiczne, z których każda ma na celu ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianie klimatu;
- [illegible] wspierają inwestycje i działalność rolniczą, które przyczyniają się do działań na rzecz klimatu i zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi.

Lokalna Strategia Rozwoju DIROW została skonstruowana w taki sposób, aby wspierać cele środowiskowe WPR, między innymi poprzez zastosowanie polityk rozwoju obszarów wiejskich wspierających inwestycje i działalność rolniczą, które przyczyniają się do działań na rzecz klimatu i zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi poprzez między innymi realizację wskaźnika rezultatu: Rozwój gospodarki wiejskiej, liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym z zakładów stwarzających się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR.

DOSTĘPNOŚĆ

Dostępność w LSR DIROW odnosi się do zapewnienia równego dostępu do zasobów, usług i możliwości rozwojowych na obszarze objętym strategią. Oto kilka aspektów dostępności, które podkreślają dostępność w LSR DIROW:

- Dostępność finansowa: LSR DIROW zapewni możliwość uzyskania wsparcia finansowego dla różnych beneficjentów, takich jak rolnicy, małe i średnie przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe czy mieszkańcy obszaru w tym osoby w niekorzystnej sytuacji.
- Dostępność informacji: Ważne jest, aby informacje dotyczące LSR DIROW, dostępnych źródeł wsparcia, kryteriów aplikacji i procedur były łatwo dostępne i zrozumiałe dla społeczności lokalnej. Należy zapewnić komunikację i edukację w zakresie LSR, aby wszyscy zainteresowani mogli być świadomi możliwości i korzyści wynikających z strategii rozwoju co wynika z Planu Komunikacji.
- Dostępność edukacyjna: LSR DIROW powinna uwzględniać potrzeby edukacyjne społeczności lokalnej, w tym programy szkoleniowe, warsztaty i seminaria, które pozwolą mieszkańcom zdobyć niezbędną wiedzę i umiejętności do udziału w inicjatywach rozwojowych. Należy również zadbać o edukację dotyczącą zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i innych istotnych tematów.
- Dostępność infrastruktury: LGD DIROW bierze pod uwagę potrzeby infrastrukturalne obszaru, takie jak drogi, sieć wodociągowa, kanalizacyjna, infrastruktura telekomunikacyjna czy dostęp do energii. Należy dążyć do zapewnienia równego dostępu do niezbędnej infrastruktury, aby mieszkańcy mogli korzystać z pełnego potencjału rozwojowego obszaru.
- Dostępność partycypacyjna: Ważne jest, aby LSR DIROW uwzględniała partycypacyjny charakter, który daje wszystkim mieszkańcom możliwość udziału w procesie planowania, podejmowania decyzji i realizacji inicjatyw. W procesie budowy LSR wzięliśmy pod uwagę różne perspektywy, takie jak konsultacje społeczne, spotkania, grupy robocze czy platformy online, aby każdy mógł wnieść swój głos i mieć wpływ na kształtowanie przyszłości obszaru.

Dostępność w LSR DIROW jest kluczowym elementem, który pomaga w budowaniu społeczności zrównoważonej, sprawiedliwej i dynamicznej. Poprzez eliminację barier i zapewnienie równego dostępu, LSR DIROW stwarza warunki sprzyjające rozwojowi obszaru i podniesieniu jakości życia mieszkańców.

Lokalna Grupa Działania DIROW może odegrać istotną rolę w wspieraniu zarówno lokalnych, jak i ponadlokalnych inicjatyw na danym obszarze, szczególnie uwzględniając wdrażanie narzędzi/instrumentów [illegible]. Oto kilka sposobów, w jakie LGD może wspierać te inicjatywy:

- Mobilizacja lokalnej społeczności: LGD może działać jako koordynator i mobilizator lokalnej społeczności w celu identyfikacji potrzeb, wyzwań i celów rozwojowych obszaru. Poprzez organizowanie spotkań, konsultacji

warsztatów, LGD może angażować mieszkańców i interesariuszy w proces podejmowania decyzji oraz planowania działań inwestycyjnych.

- Wsparcie w realizacji działań. LGD może oferować wsparcie finansowe w formie dotacji lub innych instrumentów finansowych dla lokalnych inicjatyw. Mogą to być projekty związane z rolnictwem, turystyką, działalnością gospodarczą, ochroną środowiska, infrastrukturą czy kulturą. LGD może pomagać w identyfikacji możliwości finansowania, przygotowaniu wniosków i monitorowaniu realizacji projektów.
- Partnerstwo i współpraca. LGD może działać jako platforma współpracy między różnymi podmiotami na obszarze DIROW. Poprzez nawiązywanie partnerstw z lokalnymi władzami, organizacjami społecznymi, przedsiębiorcami, instytucjami badawczymi i innymi interesariuszami, LGD może promować wspólne działania, wymianę wiedzy i doświadczeń oraz wspólnotowe wsparcie.
- Koordynacja instrumentów terytorialnych. LGD może pełnić rolę koordynatora wdrażania różnych instrumentów terytorialnych na danym obszarze DIROW. Może integrować działania związane z PS WPR, Strategią Rozwoju Regionalnego czy innymi programami i inicjatywami. Dzięki temu możliwe jest skoordynowanie zabiegów, unikanie dublowania działań i osiąganie większych efektów synergii.
- Promowanie transferu wiedzy i najlepszych praktyk. LGD może pełnić rolę platformy wymiany wiedzy, doświadczeń i najlepszych praktyk między różnymi obszarami DIROW. Poprzez organizację warsztatów, konferencji, studiów wyjazdowych i publikację materiałów informacyjnych, LGD może wspierać transfer wiedzy i wspomagać wdrażanie nowych rozwiązań w większej skali.

Podsumowując, LGD może skutecznie wesprzeć zarówno lokalne inicjatywy, jak i integrować je z ponadlokalnymi instrumentami terytorialnymi, tworząc tym samym kompleksowe podejście do rozwoju obszaru DIROW.

W kontekście lokalnym, w ramach analizy potrzeb i potencjałów LSR DIROW, można uwzględnić innowacyjne elementy, które wyróżniają obszar LGD DIROW i mają potencjał przyciągnąć do niego turystów. Oto kilka przykładów innowacyjnych elementów, które można brać pod uwagę:

- Agroturystyka i tradycje wiejskie. Obszar LGD DIROW posiada unikalne walory przyrodnicze, krajobrazowe oraz dziedzictwo kulturowe, które mogą być wykorzystane do rozwoju agroturystyki i ekoturystyki. Innowacyjne podejścia do projektów turystycznych, takie jak integracja nowoczesnych technologii, ekologiczne budownictwo, edukacja ekologiczna czy wykorzystanie energii odnawialnej, mogą przyczynić się do stworzenia atrakcyjnej oferty turystycznej w obszarze LGD DIROW.
- Kuźnia lokalnej społeczności i poprzez edukację. Innowacyjne podejście do edukacji może wpływać na rozwój lokalnej społeczności. Inicjatywy z zakresu edukacji dla osób młodszych i dorosłych, które integrują nowoczesne metody nauczania, kształcenie zawodowe dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy, szkolenia z zakresu przedsiębiorczości czy digitalizacji, mogą stymulować rozwój i podnieść kwalifikacje mieszkańców obszaru LGD DIROW. Zaplanowano działania innowacyjne, szerzej opisane w Planie Komunikacji.

[illegible]

[illegible]

Analiza obszaru pozwala na określenie 5 grup w niekorzystnej sytuacji w ramach PS WPR.

1. [illegible]
2. kobiet
3. migrantów
4. rolników indywidualnych z małych gospodarstw
5. osób pozostających [illegible]

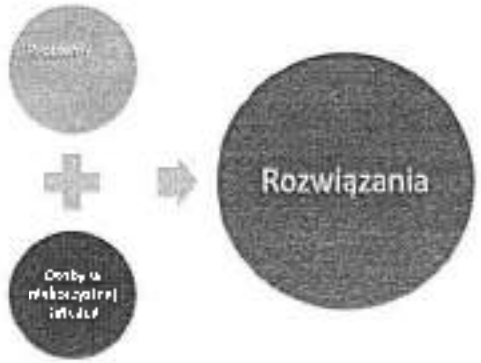

[illegible]

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]

[illegible]

Na obszarze działania LGD OIROW realizowane będą działania finansowane z dwóch funduszy, EFRR w ramach Programu Regionalnego - Instrument Europejski dla Rozwoju Zachodniego na lata 2023-2027 i EFS+ stanowiące realizacji celu szczegółowego (h), w zakresie aktywnej integracji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej, kształcenia ustawicznego, podpunkt (i) RSO B będące instrumentem EFS+ w ramach EFRROW będzie realizowane całościowe w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, w tym przede wszystkim promowanie zatrudnienia, wzrostu mobilności siły w tym udziału kobiet w rynkowej, włączenia społecznego, rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym bioekonomii i obiegu zamkniętego i zrównoważonego leśnictwa. Kierunkiem od możliwości wsparcia w ramach EFRS jest spójność celów LSR z celami LSR przedłożonej do planu LSR będą mogli spełniać również o możliwości wsparcia również ciągu. W LSR zaprojektowano celem nie komplementarność zapewniające spójność i komplementarność wsparcia.

Spójność celów LSR będzie realizowana w dwóch etapach, na etapie programowania oraz realizacji lokalnej strategii rozwoju. Na etapie programowania komplementarność, spójność wsparcia zostały zapewnione przy tworzeniu LSR i określaniu zakresu tematycznego. Przeprowadzono konsultacje i współudział partnerów w procesie przygotowania LSR przyjęto na zintegrowane lokalnych społeczności, które dostrzegają w realizacji strategii szansę na rozwiązanie kluczowych dla nich całego ciągu problemów. Dotyczy to zarówno sektora publicznego, społecznego i reprezentowanego przez różne lokalnych stowarzyszeń, jak przedsiębiorców reprezentujących różne branże rozwoju.

Skuteczne zarządzanie rozwojem lokalnym wymaga odpowiedniego podejmowania działań na różnych poziomach i warunkiem koordynacji przez dokumenty strategiczne wyznaczające kierunki rozwoju, regionów, a nawet kraju. W przypadku lokalnej Strategii Rozwoju OIROW w poszczególnych celach określono działania podejmowane przez jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorców w tym rolników i organizacje pozarządowe. LSR jest spójna z [illegible] dokumentami strategicznymi dla obszaru działania LGD na poziomie gmin członkowskich i powiatu, województwa zachodniopomorskiego oraz innych dokumentów strategicznych dotyczących rozwiązywania problemów społecznych, ochrony środowiska oraz rozwoju.

[illegible]

DOKUMENT	WYBRANE PRIORYTETY/CELE/DZIAŁANIA		CELE PRZEKRZYWCZE LSR I DOKUMENTÓW
[illegible]	[illegible]		[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

		[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]

	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]		[illegible]
[illegible]	[illegible]		[illegible]

	[illegible]		[illegible]
	[illegible]		[illegible]
	[illegible]		[illegible]
[illegible]	[illegible]		[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

		[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

		[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
		[illegible]	[illegible]

		[illegible]	[illegible]

Rzetelna analiza dokumentów strategicznych pozwoliła na łączne wypisanie przyjętych priorytetów rozwoju określonych w LSR w kontekście ich przyjęcia przez samorządy, kółka i organizacje. Urzędy pomocnicze zawierają niezgodnych dokumentów, rzetelnie LGD powinna tworzyć inicjatywę, jakie konkretne problemy są najpilniejsze, ważne dla społeczności lokalnej i środowiska, w skrócie bądź, a także – jak je rozwiązać. Wiedza na pomocy w wyborze kierunki kluczowych dla regionu – po to, aby przygotowana LSR miała charakter spójny i komplementarny w stosunku do działań już podjętych przez inne podmioty. Dzięki takiemu postępowaniu LGD nie powtórzy działań podjętych już przez inne podmioty, a jednocześnie możliwe będzie uzyskanie synergicznych efektów działań komplementarnych w stosunku do projektów realizowanych przez inne podmioty.

Cele i przedsięwzięcia określone w LSR wynikają z długiego obszaru działania OSOW i wniosków płynących z prac nad przygotowaniem analizy SWOT. Są one ze sobą ściśle powiązane, a rola LGD, jako lidera wdrażania LSR zapewnia realizację zadania w wszystkich sposób, komplementarny i synergiczny.

Spójność, komplementarność i synergia w ramach LSR dotyczy przede wszystkim działań prowadzonych w ramach określonych grup problemów/działań zawartych przedsięwzięciami.

W ramach niniejszej strategii planuje się realizację przedsięwzięć, które w efekcie mają się przyczynić do realizacji celów określonej wyżej obszaru. Spójność, komplementarność i synergia w ramach LSR dotyczy również związków między różnymi partnerami społecznymi, gospodarczymi – podmiotami zaangażowanymi w rozwój lokalny obszaru.

We wszystkich przedsięwzięciach zakłada się udział przedstawicieli różnych sektorów w podejmowaniu działań, inwestycji ukierunkowanych na osiągnięcie wspólnych celów rozwoju obszaru. Działania wdrażane w ramach LSR będą monitorowane przez LGD zarówno na etapie podejmowania decyzji o wyborze operacji zgodnych z LSR, jak i prowadzenia ewaluacji pod kątem osiągania wskaźników produktów, rezultatów i oddziaływania na rozwój obszaru.

W celach strategicznych oraz przedsięwzięciach ważne jest osiągnięcie jak najlepszych efektów poprzez wyrażenie wyników partnerów i innych sektorów.

Opracowana strategia zakłada realizację kolejnych celów poprzez konsekwentne wdrażanie wybranych przedsięwzięć. Istotą podejmowanych działań jest realizacja kolejnych przedsięwzięć w sposób spójny i komplementarny, z użyciem różnych metod i zaangażowaniem różnych sektorów i partnerów. Przedsięwzięcia mieszające do realizacji poszczególnych celów są odpowiedzią na identyfikowane wspólnie ze społecznością lokalną szanse i zagrożenia, mocne i słabe strony, co w rezultacie pozwala na ich adresowanie w skuteczne dla rozwoju regionu problemy.

W rzeczywistości w celu stworzenia skutecznej strategii konieczne jest zdolność wzajemnego oddziaływania pomiędzy oddolną wiedzą lokalną, a ogólną wiedzą operacyjną i analityczną wiedzą fachową.

Oznacza to, że tradycyjny dychotomiczny podział na miasto – wieś przestał obowiązywać, a wszelkie próby wzajemnego powiązania między obszarami miejskimi i wiejskimi jeszcze bardziej, zyskały na znaczeniu.

Powiązania między obszarami miejskimi i wiejskimi to złożone zjawisko, mające swoje korzenie w tzw. przepływie demograficzne, przepływy na rynku pracy, świadczenie usług publicznych, mobilność, usługi środowiskowe, kulturowe, zasoby dziedzictwa itp. Istnieją takie miejsca, w których wymienione miejsca są ze sobą zintegrowane pod względem fizycznym lub funkcjonalnym, co prowadzi do rozmycia rozróżnienia między obszarami miejskimi i wiejskimi. Zatem to zjawisko jest dominujące.

Inną możliwością wybory rozwiązanie komplementarnego w ramach współpracy z innymi organami odpowiedzialnymi za strategie rozwoju obszarów miejskich i miejskich, takie jak LGD LEADER/RLKS i Partnerstwo powiatu Gryfińskiego realizujące Strategię ITI z modelem struktury funkcjonalnej „przestrzennej aglomeracji Obszar Metropolitalny". Rozwiązanie to opiera się na synergiach z RIFS na obszarach wiejskich bazujących na innowacyjnych rozwiązaniach dla przedsiębiorstw wiejskich lub promot, między gospodarki rolnej, turystyki i ochrony przez dziedzictwa kulturowego (lub podobnych). Sprzyja to współpracy integracji między polityką regionalną a polityką rozwoju obszarów wiejskich i powiązaniami funkcjonalnymi. Z praktycznego punktu widzenia wzajemne zazębianie instrumentów miejskich i wiejskich może stimulować synergie, zachęcając podmioty miejskie

wiejskie do udziału w tych samych organach sterujących. Zapewnia to wymianę informacji, wspiera koordynację polityki miejskiej i wiejskiej. Np. przedstawiciele komitetu programowego LEADER mogliby uczestniczyć w pracach organu zarządzającego dostarczyć strategiami i vice versa, zwłaszcza przy tych zadaniach jak wybór operacji do ścieżki programów. Pracownicy i przedstawiciele LGD biorą udział w tworzeniu planów strategicznych ITI, tj. miejskie lokalności miejskiej średniej wielkości mogłyby być zaangażowane w opracowywanie i wdrażanie strategii inicjatyw terytorialnych wspieranych ze środków WPR.

Cała Lokalna Strategia koncentruje się wokół rozwiązania tych problemów, które zostały zidentyfikowane na obszarze LGD. Wszystkie cele i przedsięwzięcia powinny zostać dokładnie przemyślane w taki sposób, aby działania podejmowane przez przyszłych grantobiorców/wnioskodawców w ramach wszystkich zaproponowanych obszarów wywołały tzw. efekt synergii.

Cel 1 i Cel 2 są spójne i komplementarne wobec siebie. Tylko dzięki kształceniu i szkoleniom można mówić o rozwoju gospodarczym obszaru i poprawie standardu życia mieszkańców na obszarze. Żadne społeczeństwo nie jest w stanie rozwijać się bez rozwoju gospodarczego, a żaden rozwój gospodarczy nie może mieć miejsca bez wysoko rozwiniętej świadomości społeczności lokalnej.

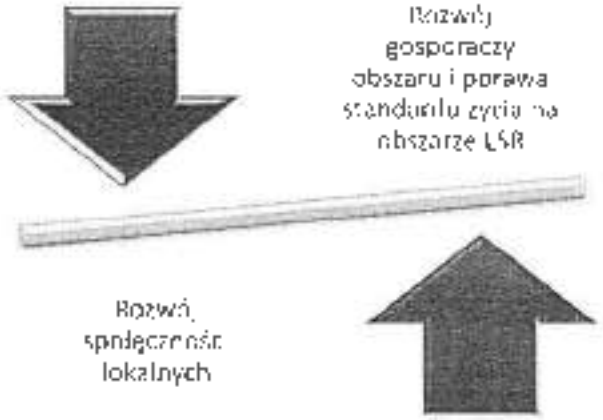

W ramach Celu 1 zaplanowano 2 przedsięwzięcia.

1.1 Inwestycje w rozwój wsi poprzez wykorzystanie potencjału obszaru. Przedsięwzięcie rozwoju strukturalnej bazy (rekreacyjnej, kulturalnej, turystycznej i zabytkowej). Działania te są ze sobą ściśle komplementarne, gdyż wspierają przedsiębiorców.

Cel 2 będzie realizowany poprzez dwa przedsięwzięcia: 2.1 Zwiększenie aktywności społecznej przewodniczących organizacji obszarowych i wykluczonych społecznie. Przedsięwzięcie będzie realizowane w formule grantowej poprzez beneficjentów będących przedstawicielami wszystkich sektorów. Cel 3 jest ściśle związany z przedsięwzięciem 1.1 (Cel 1). Oba obejmują swoim zakresem aktywizację społeczną. W ramach celu 3 będą realizowane działania miękkie polegające na aktywizacji/integracji mieszkańców. Przedsięwzięcie 3.2 ma szczególnym uwzględnieniem osób młodych i seniorów, natomiast w ramach przedsięwzięcia 3.1 będą powstawały i rozwijały się działalności gospodarcze. Planuje się dodatkowo zmierzające do premiowania osób, które uczestniczyły w działaniach z programu EFS+, dotyczących się na aplikację w ramach działań PS WPR. Natomiast w ramach przedsięwzięcia 1.1 będą powstawały inwestycje (działania inwestycyjne) sprzyjające aktywacji i integracji. Działanie 3.2 może odbywać się na przestrzeniach wspólnych w ramach przedsięwzięcia 1.2

[illegible] wszystkie [illegible] wskazują wymienione LSR. Konkretne [illegible] w osiągnięciu celów LSR, a przykłady są opisane szczegółowo [illegible] w rozdziale VI.

Synergia w Strategii Rozwoju Lokalnego (LSR) DHOW oznacza dążenie do efektywnego wykorzystania zasobów, współpracy [illegible] różnych partnerów w celu osiągnięcia większych efektów rozwojowych. Oto kilka aspektów, które mogą wpływać na synergiczne podejście w LSR DHOW:

1. Partnerstwo i współpraca: LSR DHOW promuje współpracę między różnymi interesariuszami, takimi jak lokalne władze samorządowe, organizacje społeczne, przedsiębiorcy, instytucje badawcze i mieszkańcy. Partnerstwo umożliwia dzielenie się wiedzą, doświadczeniem i zasobami, co zwiększa dla lepszych rezultatów rozwojowych.
2. Wielosektorowy charakter: LSR DHOW obejmuje różne sektory społeczne i gospodarcze, takie jak rolnictwo, turystyka, rzemiosło, usługi, edukacja czy ochrona środowiska. Współpraca między tymi sektorami może prowadzić do powstania synergii, gdzie wzajemne relacje i działania między nimi wzmacniają się nawzajem.
3. Wykorzystanie lokalnych zasobów: LSR DHOW koncentruje się na identyfikacji i wykorzystaniu lokalnych zasobów, takich jak zasoby naturalne, kulturowe, społeczne i ludzkie. Synergia wynika z maksymalnego wykorzystania tych zasobów w celu stworzenia wartości i generowania korzyści.
4. Wymiana wiedzy i doświadczeń: Współpraca między różnymi podmiotami w ramach LSR DHOW sprzyja wymianie wiedzy, doświadczeń i najlepszych praktyk. Dzięki temu możliwe jest uczenie się od innych, unikanie powtarzania błędów i podejmowanie skutecznych działań na podstawie sprawdzonych metod.
5. Koordynacja działań: Synergia w LSR DHOW osiągana jest poprzez skoordynowane działania różnych podmiotów na obszarze objętym strategią. Działania te są wzajemnie powiązane i uzupełniają się, co przyczynia się do osiągnięcia większej skuteczności i efektywności.
6. Zaangażowanie społeczności lokalnej: Synergia w LSR DHOW jest również związana z zaangażowaniem i aktywnym udziałem lokalnej społeczności w procesie podejmowania decyzji i wdrażania działań. Zaangażowanie społeczności prowadzi do większego zaangażowania, identyfikacji z celami strategii i wzajemnej odpowiedzialności za sukces rozwojowy.

Dążenie do synergii w LSR DHOW ma na celu maksymalizację efektów inwestycji poprzez współpracę, współpracę i wykorzystanie dostępnych zasobów. Tworzy to korzystne warunki dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru objętego strategią.

[illegible] w LSR

Podejście LEADER to metoda, która skupia się na rozwiązaniach społecznych, zwiększa tożsamość i wzmacnianie lokalnych aktywów. W kontekście realizacji Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR), podejście LEADER może mieć wiele wartości dodanych dla regionu lokalnej społeczności.

Po pierwsze, podejście LEADER wzmacnia i mobilizuje społeczność lokalną do podejmowania działań na rzecz rozwoju swojej okolicy. Daje im możliwość rozwiązywania lokalnych problemów i innowacyjnych pomysłów, co może przyczynić się do wzrostu zatrudnienia i poprawy jakości życia mieszkańców. Podejście LEADER stawia na rozwój zrównoważony, co oznacza, że projekty przeznaczone w ramach LSR będą służyć nie tylko zyskom ekonomicznym, ale również uwzględniają kwestie środowiskowe i społeczne.

Po drugie, podejście LEADER promuje partnerstwa i współpracę między różnymi interesariuszami i społecznościami. Takie partnerstwa mogą prowadzić do wymiany wiedzy, umiejętności i dobrych praktyk, co przyczyni się do lepszego wykorzystania dostępnych zasobów i skuteczniejszego prowadzenia działań.

Po trzecie, podobnie jak w przypadku ogólnej metody LEADER, podejście to uwzględnia unikalne cechy i potrzeby lokalnej społeczności oraz dostosowuje działania do konkretnych potrzeb i indywidualności społeczności. Wszystkie powyższe aspekty podejścia LEADER stanowią wartość dodaną dla realizacji

LSR, ponieważ pomagają w skutecznym wdrażaniu strategii rozwoju, które odpowiadają potrzebom i celom całej społeczności.

Zastosowanie podejścia LEADER ma znaczący wpływ na rozwój społeczny. System LEADER to podejście oparte na zasadzie partnerstwa, w którym liderzy społeczności lokalnej, którzy mają wspólne cele, tworzą partnerstwa lokalne, podejmują wspólne działania, wdrażają innowacyjne rozwiązania i wymieniają się wiedzą i doświadczeniem oraz generują zamierzone korzyści i efekty w sferze społecznej, gospodarczej i środowiskowej. Dlatego też dobór zasobów wsparcia jest kluczowy w tym procesie. Lider powinien koordynować szereg inicjatyw, które mają na celu rozwój społeczny i gospodarczy. Niezbędne jest określenie priorytetów, wybór projektów zgodnych z celami LEADER i głównymi potrzebami społeczności, a także wdrażanie i monitorowanie wyników. Ważnym czynnikiem wpływającym na rozwój społeczny jest wybór dostępnych źródeł finansowania. Lider realizowany jest głównie za pomocą funduszy unijnych (program LEADER), ale może być również wspierany przez lokalne sponsorów, inwestorów, partnerów biznesowych. Warto również uwagę na dobór modelu działania, który ma zgodne cele z LEADER a także jest zgodny z lokalnością społeczności. Etap wdrażania LEADER oraz dobór dostępnych metod ma znaczący wpływ na rozwój społeczny. Wymaga to wprowadzenia innowacyjnych rozwiązań, nowoczesnych technologii, które pozytywnie wpływają na życie na gospodarkę, rozwój społeczności i więcej. Warto również uwzględnić dostępne źródła informacji, które umożliwiają wymianę najlepszych praktyk i metod wdrażania operacji. Wzmocnienie planowanych do osiągnięcia wskaźników jest kluczowe dla skutecznego wdrażania LEADER. Świadomość celów ma pozytywny wpływ na rozwój całych społeczności, zapewnienie motywacji i wsparcia na każdym etapie procesu, wdrażania i innych ważnych elementów. Dlatego warto budować skuteczny system motywacyjny, który zachęca do aktywności i przyczynia się do osiągnięcia zamierzonych celów. Podsumowując, rozwój społeczny należy w dużym stopniu do efektywnego wykorzystania będzie lider procesu partnerstwa. Istotne jest również zwrócenie uwagi na dobór zakresu wsparcia, wybór dostępnych źródeł finansowania, sposób wdrażania LSR, dobór metod, a także wzmocnienie planowanych do osiągnięcia celów wskaźników. Wdrożenie tych działań pozwala na osiągnięcie pozytywnych efektów w sferze społecznej, ekonomicznej i środowiskowej.

Rozdział 5 Cele i wskaźniki

Cele i zakres obszaru LGD DIROW w nowej perspektywie czasowej

Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania DIROW, swoje kierunki działania opiera zarówno na oczekiwaniu jak i możliwym do wykorzystania potencjale, który pozwala określamy cel strategiczny oraz cele strategiczne tj. cele ogólne i szczegółowe, których realizacja przewidziana jest na lata 2021 – 2027, mają zostać strategicznie osiągnięte do 2030 roku.

Przedstawione w strategii rozwoju cele są silnie związane z funkcjonowaniem organizacji LGD DIROW, terenem na którym działa zasobami ludzkimi dysponującymi oraz misją, którą się kieruje w codziennej działalności. Formułowanie misji stowarzyszenia LGD DIROW zostało przeprowadzone podczas opracowywania lokalnej strategii rozwoju na lata 2009-2015 w wyniku analiz przyjęto niezmienną misję organizacji:

„DIROW jako region wykorzystywania unikatowych spuściznych oraz walorów przyrodniczo- historycznych w celu wzrostu atrakcyjności turystycznej obszaru, intensyfikacji rozwoju gospodarczego oraz podniesienie poziomu życia społeczności lokalnej"

Formułowane w nowej perspektywie czasowej cele i działania, są więc spójne z określoną misją organizacji i kierunkami jej rozwoju oraz nastawione na inicjowanie lokalne i koncentrujące na poszczególne elementy sektorowe w celu budowania międzynarodowej synergii i partnerstwa.

Rysunek 5 Cele LSR na lata 2023-2027

Lokalna Strategia Rozwoju zostanie zrealizowana poprzez realizację dwóch celów ogólnych, które wzmacniają jeden kierunek działania, tj.

cel ogólny 1 – rozwój gospodarczy obszaru i poprawa standardu życia na obszarze LSR – będzie realizowany w oparciu o inicjatywy i działania edukacyjne, promocję działań i postaw przedsiębiorczych, dzięki którym nastąpi wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki w oparciu o już funkcjonujące i nowe podmioty usług oraz wskazaniu możliwości obszaru, który odpowiednio wykorzystuje swoje lokalne walory turystyczne, krajobrazowe, przyrodnicze, historyczne, kulturowe. Źródłem finansowania będzie WPR 2021-2027

cel ogólny 2 – rozwój społeczności lokalnych i budowa silnej tożsamości lokalnej – zostanie osiągnięty poprzez wzmocnienie potencjału mieszkańców w zakresie aktywizacji, animacji i integracji lokalnej na terenie obszaru, jak również poprzez zwiększenie działań na rzecz tego, co będzie prowadzić do ich wzmocnienia i silnego przywiązania. Źródłem finansowania będzie WPR 2021-2027 oraz EFS+

W ramach realizacji lokalnej strategii rozwoju na lata 2023 – 2027 realizacja celów ogólnych przejęła do realizacji 4 przedsięwzięcia, szczegółowo opisane w dalszej części strategicznej zmiany w nowej perspektywie czasowej.

Przedsięwzięcia dla celu operacyjnego 1.1. rozwój gospodarczy dla obszaru LSR i poprawa standardu życia na obszarze LSR obejmują:

1.1. rozwój rynku pracy, w tym dla osób w niekorzystnej sytuacji – realizowany poprzez wzrost kwalifikacji i wiedzy osobistych przedsiębiorców jak i podejmowanie i rozwój działalności gospodarczej w kluczowych dla obszaru dziedzinach, w tym wsparcie finansowe, szkolenia, doradztwo, i wszelkie inicjatywy na rzecz budowy, rozbudowy i adaptacji bazy noclegowej, gastronomicznej, sportowo-rekreacyjnej, w specyfikowanej agroturystyczno usługowe, rozwojem gospodarczemu, tworzenie sieci współpracy w zakresie usług ze szczególnym uwzględnieniem grup w niekorzystnej sytuacji określonych w rozdziale 4.. Źródłem finansowania będzie WPR

1.1. rozwój i budowa materialnej bazy turystycznej i kulturalnej (turystycznej i zabytkowej) – cel ten zostanie zrealizowany poprzez budowę nowych, rozbudowę i adaptację już istniejących miejsc o dużym potencjale przyrodniczo- turystycznym i podniesienie jakości tego oferowanego oraz lepszą dostępność infrastruktury o szczególnym znaczeniu dla obszaru jak również poprzez rozwój gospodarki w oparciu o zasoby edukacyjnych, gospodarstw agroturystycznych i rzemieślniczych ze szczególnym uwzględnieniem rolników i ich gospodarstw. Źródłem finansowania będzie WPR

Przedsięwzięcia dla celu ogólnego 2 tj. Podniesienie poziomu kapitału społecznego na obszarze LSR, obejmują:

tj. rozwój społeczności lokalnych i budowa silnej tożsamości lokalnej obejmują:

2.1 zwiększenie aktywności społecznej – zawodowej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym LSR – cel ten będzie realizowany poprzez kreowanie przestrzeni dla rozwoju osób bez obarczonych barierami zawodowymi oraz ich otoczenia, w tym działań edukacyjnych, poradnictwa i doradztwa, finansowanie przedsięwzięć i wyposażenia oraz działania, których celem jest budowanie poczucia przynależności do najbliższego otoczenia, wspierające uzyskiwanie pozytywnych wzorców i cech dot. funkcjonowania w życiu społecznym uwzględniających powrót na rynek pracy. Źródłem finansowania będzie EFS+

2.2 aktywizacja i animacja lokalnej społeczności, w tym osób młodych i seniorów – cel ten będzie realizowany poprzez kreowanie przestrzeni dla rozwoju integracji mieszkańców, organizację wydarzeń, spotkań, imprez przyczyniających się do zwiększenia współpracy na rzecz społeczności lokalnej, zwiększenie udziału do rozwoju mentorskiego i infrastrukturalnego organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych – w tym inicjatyw edukacyjnych, poradnictwa i doradztwa, finansowanie przedsięwzięć i wyposażenia oraz działania, których celem jest budowanie poczucia przynależności do najbliższego otoczenia, wspierające uzyskiwanie pozytywnych wzorców i cech dot. funkcjonowania w życiu społecznym ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb ludzi młodych i seniorów. Źródłem finansowania będzie WPR

[illegible]

Wszystkie przedstawione cele ogólne i przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w nowej perspektywie rozwojowej mają wpływ na wybrane i rozwiązanie w przeprowadzonej analizie potrzeb i potencjału obszaru LSR, które obejmują nie tylko czynniki społeczne, gospodarcze i infrastrukturalne, ale również wzmocnienie potencjału geograficznego, uwarunkowań historycznych i przyrodniczych, potencjału turystycznego i krajobrazowego. Rozwijanie gospodarki i otoczenia biznesu, spójność działań lokalnych z inicjatywami społecznymi czy też wdrażanie lokalnych w zakresie produktów [illegible] tych są ściśle ze sobą powiązane, wynikają z przeprowadzonych spotkań i konsultacji, których uczestniczyli sami samorządowcy, co specyfikuje obszaru DROW, a ich osiągnięcie jest celem od wzmocnienia promienia [illegible] i [illegible] na [illegible]. Przedstawione cele są zgodne z obszarami tematycznymi wskazanymi dla WPR 2023-2027 oraz EFSI.

Ustanowione celów szczegółowych względem przeprowadzonej diagnozy i analizy oraz przyjętej strategii działania w schemacie MOMI-MAMI (wykorzystanie silnych stron i szans) przedstawia się następująco:

Cel ogólny 1 – rozwój gospodarczy obszaru poprawa standardu życia na obszarze LSR

Tabela 22 Ustanowienie przedsięwzięć do diagnozy obszaru

2.1. Tworzenie i rozwój miejsc pracy w tym dla osób w niekorzystnej sytuacji
MOCNE STRONY
1. bliskość dużych ośrodków gospodarczych – Berlina i Szczecina 2. funkcjonowanie małych gospodarstw rolnych w tym sferze turystyczna, regionalna produkcja 3. funkcjonowanie małych gospodarstw agroturystycznych
4. dużo ludzi nie szukających pracy w usługach (sklepy, małe przedsiębiorstwa) 5. atrakcyjne tereny dla rozwoju przedsiębiorstw i strefy usługowej
SZANSE
1. środki finansowe UE dla wsparcia rozwoju przedsiębiorczości, w tym małe granty 2. prowadzenie działań wzmacniających kompetencje prowadzących działalność gospodarczą (w tym m.in. szkolenia, warsztaty, know - how)
2.2. powstanie i rozwój atrakcyjnej bazy rekreacyjnej, kulturalnej, turystycznej i zabytkowej
MOCNE STRONY
1. wpływy turystyczne związane z turystyką (szlakowy teren turystyczny i szkupowy) 2. bliskość i dostępność Odry oraz funkcjonowanie obszaru przygranicznego 3. duża ilość parków i szlaków turystycznych (miejsc wypoczynkowych) 4. dogodne położenie geograficzne oraz turystyczno- krajoznawcze 5. obecna zabudowa i uzbrojenie terenu zwiększające atrakcyjność 6. duża ilość zabytków historycznych, miejsc dziedzictwa, lokalnych atrakcji
SZANSE
1. rozwój usług na terenie regionu, w tym szczególnie usług turystycznych 2. zwiększenie atrakcyjności terenów turystycznych, krajobrazowych 3. wykorzystanie potencjału świetlic, domów, zabytków 4. wytyczenie nowych ścieżek, szlaków, miejsc małej turystyki 5. dotacje na remonty budynków (zagadkowa regionalna) 6. fundusze UE na rozwój infrastruktury kulturalno- rekreacyjnej 7. budowanie infrastruktury (drogowej, rowerowej, turystycznej) na terenie regionu z terenami sąsiednimi

Cel ogólny 2 – rozwój społeczności lokalnych i budowa silnej tożsamości lokalnej

2.1 zwiększenie aktywności społeczno – zawodowej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym
MOCNE STRONY
1. dużo osób pełnosprawnych, bliskość, gotowość do działań integracyjnych 2. funkcjonowanie świetlic wiejskich 3. silne poczucie tożsamości gminnej, integracji społeczności, chęć współpracy na jej rzecz
SZANSE
1. możliwość wzmacniania lokalnych społeczności i organizacji pozarządowych 2. wzrost zainteresowania na rzecz integracji i aktywności mieszkańców 3. włączanie młodzieży w działania na rzecz społeczności lokalnych 4. możliwość wzmacniania lokalnych społeczności i organizacji pozarządowych 5. możliwość pozyskiwania dofinansowania ze środków unijnych
2.2. aktywizacja i animacja lokalnej społeczności, w tym ludzi młodych i seniorów
MOCNE STRONY
1. prowadzenie przez spotkań wzmacniających społeczność lokalną 2. silne poczucie tożsamości lokalnej, integracji społeczności i chęć współpracy na jej rzecz 3. szeroki wachlarz funkcjonujących organizacji pozarządowych na terenie 4. bogata przeszłość historyczna regionu
SZANSE
1. wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i historii regionu dla celów edukacyjnych 2. promocja dziedzictwa kulturowego 3. utworzenie nowych miejsc spotkań i aktywności dla mieszkańców

Zidentyfikowane problemy/wyzwania społeczne i ekonomiczne	Cel ogólny	Przedsięwzięcia	Rezultat	Jednostka miary	Produkt	Jednostka miary	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań (ograniczenia, zewnętrzne)
[illegible]	1. Wzrost wzmocnienia [illegible]	1.1 [illegible]	[illegible]	Liczba [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]		1.2 [illegible]	[illegible]	Liczba przedsiębiorstw	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]			[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Zidentyfikowane problemy/wyzwania społeczne i ekonomiczne	Cel ogólny	Przedsięwzięcia	Rezultat	Jednostka miary	Produkt	Jednostka miary	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań (ograniczenia, zewnętrzne)
[illegible]			[illegible]		[illegible]		[illegible]
[illegible]	2. Wzrost [illegible]	2.1 [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
			[illegible]	[illegible]			

Zidentyfikowane problemy/wyzwania społeczno-ekonomiczne	Cel ogólny	Przedsięwzięcia	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Produkt	Wskaźnik produktu	Czynnik zewnętrzny mający wpływ na realizację celów/ osiągnięcie wskaźników
[illegible]			Udział osób pozostających przy życiu po [illegible]	[illegible]	[illegible]	osoby	
[illegible]		2.7 Wdrażanie [illegible]	[illegible]	Udział osób [illegible]	Liczba [illegible]	szt./m²	[illegible]

Źródło: opracowanie własne

Zaplanowane wskaźniki powinny zostać osiągnięte do końca realizacji LSR. Monitoring realizacji LSR będzie prowadzony na bieżąco. Co najmniej raz w roku przewidziane jest przygotowanie sprawozdania z realizacji wskaźników. Wskaźniki będą przedstawiane narastająco. Źródłem informacji do wskaźników produktu będą sprawozdania kwartalne z realizacji operacji. LGD zastrzeże sobie prawo otrzymywania kopii sprawozdania. Źródłem informacji do wskaźników rezultatu będą bazy obecności oraz ankiety monitorujące realizację operacji oraz sprawozdania z realizacji operacji. Źródłem informacji dla wskaźników oddziaływania będą dane GUS oraz sprawozdanie z realizacji.

[illegible] SPOSOBY WYŁONIENIA OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTALANIA [illegible] WYBORU

I. [illegible] CHARAKTERYSTYKA WEWNĘTRZNA ORGANIZACJI PRACY LGD

Do podstawowych przyjętych Rozwiązań Biura na Gminę realizuje zadania określone w rozporządzeniu L 2021/1060 i w szczególności:

a. opracowuje Strategię LSR, w tym animuje społeczność lokalną,

b. opracowuje kryteria wyboru i procedurę wyboru operacji (oraz granicznikowej),

c. przygotowuje i prowadzi naboru wniosków,

d. wybiera operacje do finansowania (spośród operacji zgodnych z LSR) oraz ustala maksymalną kwotę wsparcia, a następnie przedkłada wniosek o przyznanie pomocy do ostatecznej kwalifikacji do [illegible] wdrażającego,

e. monitoruje realizację LSR,

f. prowadzi ewaluację LSR

II. [illegible] ZASADY [illegible]

Dla zwiększenia transparentności Rozwoju Obszarów Wiejskich i dla wdrażania LSR powołuje biuro i zatrudnia pracowników zgodnie z Regulaminem Biura. Biuro LGD współpracuje z Zarządem i Radą, organem decyzyjnym powołanym zgodnie z art. 4 ust. 3 pkt. d) ustawy o RLKS do wyboru i oceny operacji zgodnych z LSR zgodnie z opracowanymi procedurami wyboru i oceny operacji. Sposób funkcjonowania Rady opisuje Regulamin Rady biura decyzyjnego.

Beneficjenci, zainteresowani ubieganiem się o przyznanie pomocy, mają przy biurze organizacyjnym i korzystać z pomocy pracowników biura LGD. LGD podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej ogłoszenie o naborze wniosków o wsparcie zgodne z zaplanowanymi zakładkami przez ZW. Harmonogramem wpływu wniosków. Złożone wnioski są przekazywane do Rady celem dokonania wyboru operacji spełniających warunki udzielania wsparcia i dokonuje ustalenia kwoty wsparcia.

LGD przekazuje wnioskodawcy informację o wynikach oceny spełnienia warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR lub wyniku wyboru wniosków o wsparcie wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem, gdy dotyczy, informacji, dla jakiej operacji oraz wskazaniem ustalonej przez LGD kwoty wsparcia oraz zamieszcza na swojej stronie internetowej listę operacji wybranych, wraz z informacją o przyznanej kwocie wsparcia na wdrażanie LSR oraz listę operacji wybranych. LGD przekazuje Zarządowi Województwa dokumenty potwierdzające dokonanie wyboru operacji w terminie określonym przepisami.

III. [illegible] WYBORU OPERACJI

W ramach ogłaszanych LGD konkursów mogą ubiegać się o wsparcie wnioski pomysłów projektowych następujących typów projektów:

- Operacje klasyczne (realizowane przez podmioty inne niż LGD) – na LGD wniosków w trybie konkursowym zamkniętym, operacje będą oceniane przez Radę LGD i następnie przedkładane do ZW w celu ich weryfikacji.
- Projekty Grantowe – w ustalonym rodzaju wnioskowania o powierzenie projektu grantowego, operacje będą oceniane przez Radę LGD, rejestrowane i rozliczane przez granicznikowe, kontrolowane i rozliczane przez LGD (operacje weryfikowane przez EFSR)
- Operacje Własne LGD – operacje niezbędne do osiągnięcia danego celu/przedsięwzięcia LSR dla osiągnięcia celów LSR, realizowane przez LGD, pod warunkiem, że operacje te nie spotkały się z zainteresowaniem innych wnioskodawców

IV. [illegible] PROCEDURY

Celem tworzenia procedur jest opracowanie niedyskryminującej, przejrzystej procedury kryteriów wyboru o uczestnictwie wsparcia w ramach realizacji LSR, które pozwalają uniknąć konfliktów interesów i zapewniają, aby żadna pojedyncza grupa interesów nie kontrolowała decyzji w sprawie wyboru.

Zapewnienie realizacji niedyskryminującej warunki do ogłaszanego przez wnioskodawców środka na operacje wpisujące się w cele strategii. W tym celu określono zasad oceny poszczególnych operacji w taki sposób, aby w jak największym stopniu odpowiadały na problemy obszaru.

W tym celu zostanie opracowany Regulamin naborów wniosków o wsparcie [illegible] w art. 19 ust. 2 ustawy RLKS – przez powołaną Grupę Partycypacyjną, która na potrzeby dalszej [illegible] nazywana Grupą Roboczą ds. Budowy Strategii szczegółowo opisana w rozdziale II LSR.

V. [illegible] WYBORU

Sposób ustanawiania i zmiany lokalnych kryteriów wyboru zostanie opracowane przez Grupę Roboczą ds. Budowy Strategii, zapewniając partycypacyjny sposób kształtowania wyboru operacji na każdym dzielnym etapie jej tworzenia.

Kryteria oceny operacji zostaną szczegółowo opisane w Regulaminie naborów wniosków o wsparcie.

Kryteria wyboru operacji powstaną podczas spotkań grupy Roboczej ds. Budowy Strategii zgodnie z wzorem Umowy Ramowej – zostaną przeliczone do ZW do podjęcia, to, umowy zapewniając partycypacyjny sposób kształtowania i będą powiązane z diagnozą obszaru i Analizą SWOT, które najlepiej przyczyniają się do osiągnięcia celów i wskaźników wskazanych w LSR z uwzględnieniem premiowania operacji realizowanych przez kierowanych do osób wykluczonych społecznie, ludzi młodych i seniorów oraz małych gospodarstw rolnych.

W celach zmian kryteriów wyboru operacji wraz z poprzednią ustalenia LGD zmiany kryteriów wyboru dokonuje się w oparciu o diagnozę obszaru, w tym dzień [illegible] problemy oraz wskaźniki zapisane do osiągnięcia w ramach realizacji strategii. Opisane zasady ustalania kryteriów wyboru będą konsultowane z Grupą Roboczą ds. Budowy Strategii, będzie zamieszczone na stronie internetowej LGD i poddane konsultacjom społecznym.

VI. [illegible] INNOWACYJNOŚCI WSPÓLNOTOWEJ OCENY OPERACJI

Innowacyjność zgodnie z zasadą obowiązującą w podejściu LEADER to poszukiwanie przez społeczność lokalną nowatorskich rozwiązań problemów i wyzwań rozwojowych, takich, które zwiększą wykorzystanie istniejącego potencjału obszaru. Popularne rozumienie innowacyjności [illegible] czegoś [illegible] lub nadal [illegible], choć często, kojarzone jest z pełnym powodzeniem, innowacje [illegible] jest jednak [illegible] wartości.

W ramach oceny innowacyjności operacji organ decyzyjny będzie kierował się następującymi wskaźnikami [illegible] przez grupę roboczą.

W kryterium innowacyjności oceniane są innowacyjność operacji w skali lokalnej dla wszystkich przedsięwzięć [illegible] uznawane za nowe, [illegible] lub wzrost udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub mobilizowania istniejących lokalnie zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych.

Rada dokonując oceny operacji będzie się kierować przy ocenie innowacyjności, między innymi:

- Kreatywne- rozwiązania w wyniku, którego powstają dotychczas nowych produktów, usług, sposobów lub organizacji
- Imitujące- wdrożenie na wcześniej sprawdzonych produktach, usługach, procesach lub organizacji. Przyjęcie nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnie zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych
- Pozorne- w rzeczywistości nie są to innowacje w skali LGD, są to [illegible] rzeczywiste [illegible] innowacji

W celu wdrożenia na obszarze objętym LSR operacji innowacyjnych, LGD będzie animować lokalną społeczność w zakresie stosowania innowacji w realizowanych przedsięwzięciach.

Opis planowanych metod animowania do wdrożenia innowacji :

- Zarząd Stowarzyszenia dla beneficjentów będą podejmowały zagadnienie dotyczące wdrożenia innowacyjności. Plan komunikacji.
- W ramach Planu komunikacji zostanie przeprowadzony cykl warsztatów z wykorzystaniem metody Design Thinking, skierowane do wszystkich zainteresowanych. Warsztaty GD animacji do innowacji- jak aktywizować w ujęciu społecznym?

Kryteria wyboru operacji są zgodne z kryteriami wyboru projektów dla Regionalnego Programu dla Pomorza Zachodniego na lata 2023-2027 w zakresie EFS +

Projekty realizowane w ramach LSR, współfinansowane z EFS+ będą wybierane spośród tych, którym przyznano horyzontalnymi, o których mowa w art. 9 rozporządzenia 2021/1060, w szczególności z zasadą równego dostępu i niedyskryminacji. Warunki procedury wdrażania wskazanych polityk horyzontalnych zostały określone w wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczących realizacji zadań rozwojowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027. Projekty współfinansowane w ramach EFRR dla interwencji 1.13 TERPOP, wybierane są zgodnie z przepisami ustawy KUES z uwzględnieniem szczególnych zasad określonych w art. 9 rozporządzenia 2021/1060.

Etap II. Etap III. Plan działania

Plan działania powstał z uwzględnieniem rekomendacji, uwag oraz opinii mieszkańców. LGD DIROW realizując partnerskie podejście do partnerów z obszaru objętego LSR prowadzi możliwość zgłaszania pomysłów na realizację nowych projektów przez LGD lub podmioty inne niż LGD w ramach LSR (także w partnerstwie) lub zgłaszania pomysłów/inicjatyw realizacji projektów wykraczających poza LSR (co czasem może wymagać zmiany LSR).

Lokalna grupa działania DIROW planuje szczególne wsparcie dla następujących grup poprzez:

- Aktywizację osób młodych
- Aktywizację seniorów
- Wsparcie grup w niekorzystnej sytuacji w tym: niepełnosprawnych i ich otoczenia, kobiet, migrantów, rolników małych gospodarstw oraz osób poszukujących pracy
- Wsparcie pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych

Działania zaplanowane wynikają z diagnozy obszaru i zostały szerzej opisane w LSR w rozdziałach II, III, IV, VI i XI w taki sposób by w najkorzystniejszy i efektywny sposób animować, komunikować i informować lokalną społeczność o możliwości udziału w działaniach na rzecz grup osób w niekorzystnej sytuacji ub o ograniczonej korzystaniu z efektów tych działań.

Plan działania w ramach PS WPR zakłada realizację LSR w trzech etapach realizujących dwa kamienie milowe:

Etap I - I kamień milowy - zgodny z § 9 umowy DIROW/S/WARUNKOW I SPOSOBU REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ – do 30.06.2026 r. wspólnie wdrażanie LSR w ramach PS WPR w wysokości odpowiadającej 60 % wartości określonej w § 5 ust. 2 pkt 2 Umowy Ramowej.

Etap II - II kamień milowy - do 31.12.2027r. - wspólnie wdrażanie LSR w ramach PS WPR w wysokości odpowiadającej 80 % wartości określonej w § 5 ust. 2 pkt 2 Umowy Ramowej.

Etap III – do 31.12.2029 r. pozostała część.

Plan działania w ramach EFS +zakłada realizację LSR w trzech etapach tworzących dwa kamienie milowe:

Etap I - I kamień milowy - zgodny z § 9 umowy DIROW/S/WARUNKOW I SPOSOBU REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ – do 30.12.2026 r. wspólnie wdrażanie LSR w ramach EFS + w wysokości odpowiadającej 60 % wartości określonej w § 5 ust. 2 pkt 2 Umowy Ramowej.

Etap II - II kamień milowy - do 31.12.2028r. - wspólnie wdrażanie LSR w ramach EFS + w wysokości odpowiadającej 80 % wartości określonej w § 5 ust. 2 pkt 2 Umowy Ramowej.

Etap III – do 31.12.2029 r. pozostała część.

Poszczególne etapy wynikają z wymogów unijnych ramowej perspektywy finansowej na lata 2023-2027. Szczegółowa informacja o planie działania LSR uwzględniającym harmonogram osiągania poszczególnych wskaźników LSR znajduje się w formularzu nr 2 tabela Plan działania, stanowiącym załącznik do Lsh. Harmonogram osiągania wskaźników został sporządzony w sposób umożliwiający wywiązanie się LGD z obowiązków wynikających z § 6 projektu umowy o warunkach i sposobu realizacji LSR. Etapy wdrażania LSR będą podobne co do sposobu, ze względu na rozwiązania drogi, wspólnie ze sobą powiązanych. Cechą tych etapów będzie rozpoczynanie się realizacją działań szkoleniowych i doradczych umożliwiających przyszłym wnioskodawcom zdobycie wiedzy niezbędnej do przygotowania wniosków. Zakłada się że I etap wdrażania LSR w zakresie środków, będzie się charakteryzował zwiększoną intensywnością. W kolejnych etapach wykorzystanie środków będzie sukcesywne. W zakresie środków w ramach PS WPR, EFS +, planuje się osiągnięcie poziomu wykonania, zgodnie z przyjętymi etapami realizacji LSR, w tym z dwoma kluczowymi kamieniami milowymi. Efektem końcowym będzie realizacja przewidzianych wskaźników, jak również celów przedsięwzięć LSR.

[illegible] Plan finansowy LSR

[illegible]

Zgodnie z art. 32 ust. 1 rozporządzenia UE nr 1303/2013 rozwój oparty kierowane przez społeczność (RLKS) jest współfinansowany ze środków EFRROW, w ramach inicjatywy LEADER. RLKS może być wspierany ze środków EFRR, EFS lub EFMR, zwanych łącznie właściwymi EFSI. W myśl art. 12 ust. 2 lit. a) rozporządzenia UE nr 1303/2013 RLKS jest realizowany przez LGD i prowadzony na podstawie LSR.

Podmiotem wdrażającym Rozwoju Obszarów Wiejskich realizującym Lokalną Strategię Rozwoju w oparciu o dwa fundusze w ramach EFSI, tj. EFRROW i EFS+. Maksymalne kwoty środków dostępnych w ramach PROW 2023-2027 przewidzianych w poszczególnych LSR na wsparcie operacji realizowanych w ramach LSR są ustalone od liczby ludności w wiejskiej zamieszkałej na obszarze objętym LSR, a w przypadku DIROW jest to kwota 2 029 tys. EUR. Środki z tych funduszy zostaną wykorzystane w ramach dwóch komponentów – wdrażanie LSR oraz zarządzanie LSR.

W ramach komponentu „wdrażanie LSR" wsparcie udzielane będzie w zakresie operacji realizowanych indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD, operacji własnych LGD, kosztów bieżących i aktywizacji (BIEŻ+AKT) w ramach komponentu „zarządzanie LSR" wsparcie będzie udzielane w zakresie zarządzania biurem.

[illegible] LSR

Budżet LSR stanowi główne źródło finansowania działań zaplanowanych do realizacji w LSR. Jest on ściśle powiązany z jej celami i przedsięwzięciami wynikającymi z analizy i diagnozy potrzeb obszaru działania LGD DIROW opracowanych w rozdziale V niniejszej strategii. Cel 1 będzie finansowany w ramach PS WPR również w ramach wszystkich przedsięwzięć. Cel 2 będzie finansowany w ramach przedsięwzięcia 2.1 poprzez PS WPR, a w ramach przedsięwzięcia 2.2 poprzez EFS+.

Tabela 23 Powiązanie Modelu finansowania z celami LSR

Cel	Przedsięwzięcie	Produkt	FUNDUSZ
1. Rozwój gospodarczy obszaru i poprawa standardu życia na obszarze LSR	1.1 Tworzenie trwałej miejsc pracy w tym dla osób w młodzieżowej sytuacji	Liczba operacji polegających na podjęciu lub rozwoju niezależnej pracy	PS WPR
	1.2 Powstanie i trwałe utrzymanie bazy rekreacyjnej, edukacyjnej, turystycznej i zabytkowej	Liczba nowoczesnych usług dla małych przedsiębiorstw turystycznych	PS WPR
		Liczba nowych, ulepszonych obiektów dla mieszkańców, infrastruktura turystyczna i rekreacyjna dla mieszkańców, społeczności lokalnej oraz dla edukacji kulturowego lub przyrodniczego polski wsi	PS WPR
2. Rozwój społeczności lokalnych	2.1 Zwiększenie aktywności społecznej poprzez rozwój form zapobiegania wykluczeniu i wyłączeniu społecznemu	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w projekcie WUP/WK-FEO 2021	EFS+
		Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w projekcie WUP/WK-FEO 2021	EFS+

	2.2 Aktywizacja społeczno-lokalna społeczności w tym dla młodzieży i seniorów	Liczba inicjatyw na rzecz aktywizacji [illegible]	PS WPR

Oprócz Europejskiego Funduszu Społecznego i Inwestycyjnego (EFS+), istnieje wiele innych potencjalnych źródeł finansowania przedsięwzięć wynikających z LSR DIROW. LGD DIROW jest otwarte na nowe możliwości współpracy. Tak jak wyjaśniono we wcześniejszych rozdziałach LGD nawiązało nawet współpracę w postaci kilku inicjatyw z 4 LGD z Niemiec i 5 LGD z Polski Zachodniej, w celu pozyskiwania środków z innych źródeł np. Interreg, Natura, działania jakowe. Inny przykładem działań, które może podjąć LGD DIROW są Narodowe Fundusze Rozwoju Regionalnego. Wiele krajów posiada własne narodowe fundusze rozwoju regionalnego, które mogą wspierać projekty lokalne. Te fundusze często oferują dotacje, pożyczki lub inne formy wsparcia finansowego dla inicjatyw rozwojowych na obszarze LGD DIROW. LGD DIROW może korzystać również z programów rządowych. Rządy krajowe często tworzą programy wsparcia dla rozwoju obszarów wiejskich i lokalnych. Mogą to być programy dotacyjne, wsparcie w budowie infrastruktury, programy szkoleniowe dla przedsiębiorców czy programy promocji turystyki lokalnej. Ważne jest śledzenie dostępnych programów rządowych i aplikowanie o wsparcie.

Wiele organizacji, zarówno publicznych, jak i prywatnych, oferuje programy grantowe, które mogą wspierać projekty rozwojowe na obszarze LGD DIROW. Te granty mogą mieć różne tematyki, takie jak ochrona środowiska, edukacja, przedsiębiorczość, kultura, turystyka, które są zgodne z priorytetami LSR DIROW.

Ważne jest, aby śledzić dostępne źródła finansowania, zarówno na poziomie krajowym, regionalnym, jak i międzynarodowym. Dobre zrozumienie wymagań i procedur aplikacyjnych tych źródeł finansowania oraz skonsultowanie się z odpowiednimi instytucjami i organizacjami może znacznie zwiększyć szanse na pozyskanie środków finansowych dla projektów wynikających z LSR DIROW.

ROZDZIAŁ 10 MONITORING I EWALUACJA

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji ilościowych i jakościowych na temat funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji strategii w aspekcie finansowym i rzeczowym, którego celem jest uzyskanie informacji zwrotnej na temat skuteczności i wydajności wdrażanej strategii, a także ocena jakości realizacji mierzonej w określonych zakreślonymi założeniami czasu.

Monitoring - ciągła ocena dynamiczna, ocena postępów ku celom dokonywana na bieżąco

Proces monitoringu obejmuje:

a) monitorowanie bieżącej realizacji LSR

- analiza stopnia osiągnięcia mierzalnych i wartościowych wskaźników wykonalności celów strategii,
- monitorowanie operacji na podstawie bezpośrednich rozmów bądź kontaktów mailowych w miejscu realizacji operacji.
- wykorzystywanie partycypacyjnych metod ewaluacji - angażowanie społeczności lokalnej w proces ewaluacji.

b) monitorowanie ewaluacyjne - ocena postępu operacji dla celów własnych LGD

Ewaluacja to systematyczne badanie wartości albo cech konkretnego programu, planu, działania lokalnego, projektu bądź elementu programu komputerowego, programu nauczania, oznaczania terenu czy też punktu widzenia przyjętych kryteriów w celu jego usprawnienia, rozwoju lub lepszego zrozumienia.

Ewaluacja - konieczna strategiczna, służy realizacji wskaźników rezultatów dokonywana w określonych momentach czasu

Rozróżnia się dwa rodzaje ewaluacji:

a) ewaluacja wewnętrzna to ocena stopnia realizacji strategii - osiągnięć oraz osiągniętych efektów dokonywana siłami własnymi na podstawie danych pochodzących z monitoringu, wspartą dodatkowymi narzędziami oceny

b) ewaluacja zewnętrzna - realizowana jest w postaci pracy zleconej wykonawcy, dokonującemu bezstronnej oceny realizacji

Ze względu na moment przeprowadzania badania ewaluacyjnego, ewaluacje dzielimy na:

a) ex-ante (przed rozpoczęciem realizacji operacji, działania inwestycji) – celem badania jest poprawa jakości planowanej do realizacji operacji, działania inwestycji.

b) on-going (w trakcie wdrażania operacji, działania, inwestycji) – celem jest monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów w świetle wcześniej przeprowadzonej ewaluacji wstępnej.

c) ex-post (po zakończeniu realizacji operacji, działania, inwestycji) – celem jest określenie jego długotrwałych efektów, w tym wielkości zaangażowania środków, skuteczności i efektywności pomocy.

Kryteria ewaluacji:

1. Trafność – stopień, w jakim przyjęte cele projektu odpowiadają zrozumiałym problemom w obszarze objętym projektem i/lub realnym potrzebom beneficjentów
2. Efektywność – ocena poziomu "ekonomiczności" projektu, czyli stosunek ponoszonych nakładów do uzyskanych wyników i rezultatów, przy czym przez nakłady rozumie się zasoby finansowe, ludzkie, poświęcony czas
3. Sensowność – ocena stopnia, na ile cele, przedsięwzięcia zaplanowane na etapie programowania zostały osiągnięte
4. Użyteczność – stopień zaspokojenia potrzeb beneficjentów w wyniku osiągnięcia rezultatów bezpośrednich operacji
5. Trwałość – ocena faktu, czy pozytywne efekty projektu na poziomie celu mogą trwać do zakończenia finansowania zewnętrznego, oraz czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tego projektu w dłuższym okresie na procesy rozwoju na poziomie sektora, regionu czy kraju.

PLANOWANIE NOWYCH FORMUŁY EWALUACJI

W celu prawidłowej realizacji LSR, LGD będzie na bieżąco monitorowało postępy w realizacji badaniom ewaluacyjnym. Zakłada się zastosowanie dwóch rodzajów ewaluacji - ewaluacja wewnętrzna i ewaluacja zewnętrzna.

Ewaluacja wewnętrzna będzie przeprowadzana w I kwartale roku następującego po roku obrachunkowym. Będzie miała za zadanie określić poziom osiągnięcia założonych celów, wskaźników, poziom wykonania budżetu, prawidłowość dokonywania wyboru operacji oraz zgodność z kryteriami.

Ewaluacja zewnętrzna będzie przeprowadzana raz w ciągu okresu programowania i będzie miała za zadanie ocenę całościową strategii. Skierowana na tym jego organów, pracowników, członków rady, partnerów, przepływu informacji, współpracy, aktywizacji potencjalnych projektów.

Raporty ewaluacyjne będą podawane do publicznej wiadomości np. poprzez umieszczenie na stronie www.

Monitoring realizacji LSR będzie przeprowadzany przez pracowników Biura LGD na bieżąco i zwłaszcza przed każdorazowym ogłoszeniem konkursu.

Powyższe zadania powinny być stale podnoszone jakość obsługi, stosowanych procedur oraz dokonywanie ewentualnych przewartościowań realizacji LSR.

Kluczowe kwestie odnośnie do ewaluacji

1. Elementy funkcjonowania podlegające ewaluacji

a) pracownicy Biura LGD – badaniu podlegać będzie szybkość i sprawność wypełniania obowiązków wskazanych w umowie oraz zleceniach,

b) Biuro LGD – badaniu podlegać będzie funkcjonowanie i efektywność pracy Biura oraz czy realizacja LSR odbywa się zgodnie z harmonogramem,

c) stowarzyszenie – badaniu podlegać będzie jakość partnerstwa, sprawność funkcjonowania LGD, przedsięwzięcia zrealizowane w danym roku kalendarzowym oraz ich wpływ na realizację celów LSR,

d) Zarząd, Rada – badaniu podlegać będzie efektywność prac organów LGD, sprawność podejmowania decyzji

e) procedury – badaniu podlegać będzie przestrzeganie procedur oraz ich efektywność, skuteczność, ocena pracowników, kontrolowanie,

f) przepływ informacji, plan komunikacji – badaniu podlegać będzie szybkość, skuteczność i użyteczność przepływu informacji oraz sposób w jaki przekazywane informacje,

g) pomoc – badaniu podlegać będzie skuteczność, użyteczność i wartość wykorzystanych narzędzi pomocy,

h) aktywizacja – badaniu podlegać będzie efektywność, trafność i skuteczność aktywizacji lokalnej społeczności,

i) współpraca – badaniu podlegać będzie efektywność i trwałość współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej.

j) przedsięwzięcia, projekty – badaniu podlegać będzie jakość merytoryczna i techniczna projektów, ocena wpływu na realizację celów LSR.

2. Elementy wdrażania LSR podlegające ewaluacji

a) cele i wskaźniki określone w LSR – badaniu podlegać będzie powszechność, kompetencje pracowników LGD, stopień realizacji celów i wskaźników,

b) realizowane operacje – stopień realizacji wybranych do dofinansowania operacji, stopień celów, wpływ zrealizowanych przedsięwzięć na osiągnięcie celów LSR, efektywność projektów,

c) budżet – trafność, efektywność i użyteczność wykorzystania środków, na poszczególne operacje i działania w LGD,

d) kryteria i procedura wyboru operacji – jakość stosowanych kryteriów i procedur wyboru operacji, ocena społeczności lokalnej na temat wdrażania LSR, realizowanych operacji

3. Kryteria według których będzie sporządzana ocena:

a) trafność

b) efektywność

c) skuteczność,
d) użyteczność,
e) trwałość.
4. Czas, w jakim zostanie przeprowadzona ewaluacja
a) Czas pomiaru: I kwartał roku następującego po roku ocenianym
5. Sposób pomiaru
a) opinia Dyrektora rt. podległego personelu,
b) wywiady z wnioskodawcami, członkami LGD,
c) dokumentacja własna, ocenie Zarządu,
d) Desk Research,
e) statystyki,
f) analiza przeprowadzona przez ekspertów na podstawie CAPI, CATI, CAWI lub IDI z pracownikami LGD, beneficjentami - wnioskodawcami
g) wizje lokalne w miejscu realizacji operacji,
h) rejestr danych,
i) karta udzielonego doradztwa,
j) rejestr złożonych wniosków
k) lista obecności.
6. Okres objęty pomiarem
a) cały rok kalendarzowy
7. Wnioski i opinie sformułowane podczas realizacji planu komunikacji będą wykorzystywane podczas ewaluacji

Kluczowe kwestie odnośnie planowania monitoringu

1. Elementy podlegające monitorowaniu
a) harmonogram ogłaszania konkursów,
b) stopień wykorzystania budżetu,
c) wskaźniki realizacji LSR,
d) działania promocyjne,
e) nabory wniosków
f) szkolenia
g) jakość partnerstwa,
2. Sposób pozyskiwania danych
a) rejestr danych,
b) Desk Research,
c) statystyki
d) karta udzielonego doradztwa,
e) lista obecności,
f) dokumentacja własna,
3. Czas i okres zbierania danych – dane zbierane na bieżąco.
4. Sposób przekazania danych przez beneficjentów
a) sprawozdania z realizacji operacji (druk LGD),
b) listy obecności,
c) zdjęcia z realizacji operacji, inwestycji

Sposób wykorzystania wyników z ewaluacji i analizy danych monitoringowych

Pozyskane dane z ewaluacji oraz monitoringu przeprowadzanego w LGD będą wykorzystywane do aktualizacji LSR, procedur lub zasady funkcjonowania poszczególnych organów LGD oraz Biura

W przypadku wskazania problemów na etapie wdrażania LSR lub kosztów bieżących i aktywności LGD zamierza opracować i zrealizować program naprawczy. Program ten zostanie stworzony przez członków Zarządu, członków organów oraz pozostałych członków Stowarzyszenia.

Wyniki działań oraz przeprowadzanych badań będą publikowane na stronie www.

Monitoring powinien zaindukować wytyczne, w której zaplanowane do realizacji działania nie zostaną przeprowadzone lub zostaną przeprowadzone w niedostateczny sposób.

Pytania badawcze, elementy tematyczne i wdrażania, podlegające ocenie	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]				
Pierwszy Rzut LGD	UG [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Rzut LGD		[illegible]	[illegible]	[illegible]
Stowarzyszenie		[illegible]	[illegible]	[illegible]
Zarząd, Rada		[illegible]		[illegible]
Procedury		[illegible]		[illegible]
Przepływ informacji				[illegible]
Promocja				[illegible]
Aktywizacja				[illegible]

Współpraca				[illegible]
Przedsięwzięcia, projekty		[illegible]		[illegible]
[illegible]				
Cele i wskaźniki określone w LSR	[illegible]	Analiza [illegible]	[illegible]	[illegible]
Realizowane operacje				[illegible]
Budżet				[illegible]
Kryteria i procedury wyboru operacji				[illegible]
[illegible]				
Harmonogram ogłaszania konkursów	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Stopień wykorzystania budżetu				[illegible]
Wskaźniki realizacji LSR		[illegible]		[illegible]
Ustawienie promocyjne		[illegible]		[illegible]
Nabory wniosków		[illegible]		[illegible]
Szkolenia		[illegible]		[illegible]

Wkład partnerskiego		Dokumentacja własna		Rekomendowanych strategicznych zadań

Wykaz wykorzystanej literatury

1. PS WPR Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023 – 2027
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.
3. Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
5. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności
6. Ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
7. Wytyczne MRiRW
8. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010
9. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030
10. Strategia Rozwoju Gminy Banie na lata 2014-2020
11. Strategia Rozwoju Gminy Moryń na lata 2016–2022
12. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Cedynia na lata 2015-2020
13. Strategia - Program Rozwoju Gminy Chojna na lata 2019-2027
14. Strategia Rozwoju Gminy Gryfino do 2030 roku
15. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Mieszkowice na lata 2014-2020
16. Strategia Rozwoju Gminy Widuchowa na lata 2020 – 2030
17. Strategia Rozwoju Turystyki Powiatu Gryfińskiego
18. Strategia Rozwoju Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego – wersja robocza z dnia 2 maja 2023 r.
19. Źródło: BDL (www.stat.gov.pl/bdl)

Stowarzyszenie
Dolnoodrzańska Inicjatywa
Rozwoju Obszarów Wiejskich
Tel. 516 196 740
www.dirow.pl

[illegible]

[illegible]

Budżet (w euro)	Przedsięwzięcia w ramach C.1 rozwój gospodarczy obszaru i poprawa standardu życia na obszarze LSR	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkursy, projekty grantowe, operacje własne, inicjacje itp.)
650 000	[illegible]	[illegible]	[illegible]
800 000	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Budżet (w euro)	Przedsięwzięcia w ramach C.2 rozwój społeczności lokalnych i budowa więzi (kapitału społecznego)	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkursy, projekty grantowe, operacje własne, inicjacje itp.)
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
50 000	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]	[illegible]														
[illegible]	[illegible]	0	X	2	X	1	X	2	X	1	X	3	X	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	0	X	0	X	1	X	0	X	0	X	0	X	[illegible]	1
[illegible]	[illegible]	3	X	200	X	100	X	200	X	100	X	0	X	[illegible]	400
CEL 2 [illegible]															
Priorytet [illegible] 1.2 [illegible]	[illegible]	[illegible]	0	0	0	[illegible]	[illegible]	0	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	0	0	0	0	[illegible]	[illegible]	0	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	X	[illegible]	X	12	X	[illegible]	X	11	X	[illegible]	X	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	X	[illegible]	X	7	X	[illegible]	X	7	X	[illegible]	X		[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	X	[illegible]	X	[illegible]	X	[illegible]	X	5	X	[illegible]	X		[illegible]
[illegible]	[illegible]	0	X	[illegible]	X	[illegible]	X	[illegible]	X	[illegible]	X	[illegible]	X	[illegible]	[illegible]

89

[illegible]

[illegible]	[illegible]			
[illegible]	[illegible]			
	PO WPF	WPRR	RPH	[illegible]
[illegible]	1 [illegible]	0.00	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	0.00	[illegible]	[illegible]
RAZEM	[illegible]	0.00	[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]																						
[illegible]	[illegible]																						
	[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]